БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН • № 103 (19.774). • 1987 йил 6 май, чоршанба • Баҳоси 3 тийин.

УЛУҒ ОКТЯБРНИНГ 70 ЙИЛЛИГИ ШАРАФИГА!

Чўлқуварлар аҳди

ҚАРШИ («Совет Ўзбекистони» мухбири). Қўриқ Усмон Юсупов районидаги Ульянов номли совхоз пахтакорлари Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 70 йиллик юбилейи йилида 10 минг тонна «оқ олтин» етиштиришга аҳд қилишган. Ҳозир хўжаликнинг етилган майдонларида илғор агротехника қоидалари асосида барака уруғи қадалмоқда.

Совхознинг Аҳмад Баротов бошлиқ бригадаси пайкалларида чигит экиш тўрт иш кунида тугалланди.

Шуниси диққатга сазоворки, совхозда меҳнатни ташкил этиш ва унга ҳақ тўлашнинг самарали усули — коллектив пудрат кенг жорий топмоқда.

Юбилей йилида хўжалик чўлқуварлари 3 минг 200 гектар майдонда пахта етиштирадилар.

Хўжаликда 40 та экиш агрегати юксак унум билан ишлатиляпти. Улар ёрдамида ҳар куни 300-320 гектар ерга чигит ташланмоқда. Пахтакорлар барча майдонларга узоғи билан 8—10 иш кунидаёқ чигит экиб, уни бир текис униб чиқишини таъминлаш учун астойдил ҳаракат қилмоқдалар.

М. КАРОМОВ.

Республикамиз областларида чигит экишнинг бориши тўғрисида шу йил 4 майга бўлган

МАЪЛУМОТ

(Планга нисбатан процент ҳисобида)

Биринчи устун—областлар; иккинчи устун—мавсум бошидан буён.

СУРХОНДАРЁ	100,0
Тошкент	99,9
Андижон	98,9
Қашқадарё	97,8
Самарқанд	97,3
Наманган	96,1
Бухоро	96,0
Фарғона	95,6
Навоий	94,1
Хоразм	93,8
Жиззах	76,2
Сирдарё	69,0
ҚҚАССР	53,6
Республика бўйича:	89,6

ҚАЙТА ҚУРИШНИНГ ҚУДРАТЛИ ВОСИТАСИ

Владимир Ильич Ленин асос солган «Правда» газетасига 75 йил тўлди. Бу партиянинг ишончли ёрдамчилари бўлган барча совет журналистларининг, ишчи ва қишлоқ мухбирларининг байрамидир. КПСС Марказий Комитетининг «Правда» газетасига йўллаган табрикномасида таъкидланганидек, мана шу йиллар давомида партия Марказий Комитетининг жанговар газетаси марксизм-ленинизмнинг революцион ғояларини омма онгига етказиб, социалистик революция ғалабаси ва мамлакатимизда социализм қуриш учун, бутун дунёда тинчлик ва социал тараққиёт учун кураш олиб борди.

5 май куни Москвада Матбуот кунига ва «Правда» газетасининг биринчи сони чиққан куннинг 75 йиллигига бағишланган тантанали йиғилиш бўлди.

Тантанали йиғилиш қатнашчилари М. С. Горбачев, Е. К. Лигачев, Б. Н. Ельцин, А. Н. Яковлев, Г. П. Разумовский ўртоқларни қарсаклар билан табриклайдилар.

Ижодий союзлар, оммавий ахборот воситаларининг раҳбарлари, газета ва журналларнинг бош редакторлари, чет эллик меҳмонлар ҳам президиумда ўтирибдилар.

Пойтахт партия, совет, жамоат ташкилотларининг вакиллари, газета ва журналлар, телевидение ва радио, ахборот агентликлари, нашриётлар ва полиграфия корхоналарининг ходимлари Союзлар уйининг колонна залига йиғилишди. Коммунистик ва демократик матбуот редакторларининг Москвадаги учрашуви қатнашчилари ҳам шу ерда ҳозир бўлдилар.

Тантанали йиғилишни КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, КПСС Москва шаҳар комитетининг биринчи секретари Б. Н. Ельцин очди.

СССР Журналистлар союзи правлениесининг раиси, «Правда» газетасининг бош редактори В. Г. Афанасьев доклад қилди.

Давримиз — ижтимоий турмушнинг барча соҳаларини тубдан қайта қуриш давридир, деди у. Қайта қуриш ишлаб чиқариш соҳасинигина эмас, шу билан бирга бошқа барча соҳаларни—сиёсий, социал, маънавий соҳаларни ҳам қамраб олади. «Правда» газетаси, совет матбуоти партия ҳужжатларига таяниб, мамлакат социал-иқтисодий тараққиётини жадаллаштириш жараёнининг улуғворлиги ва мураккаблигинигина эмас, шу билан бирга мазкур жараённинг зарурлигини ва уни муваффақиятли амалга оширишнинг реал имкониятини ҳам очиб беради.

Шу мақсадда қудратли резервларимизни ҳаракатга келтириш, юксак унум билан, сифатли ишлаш, омилкорлик билан хўжалик юритиш муҳимдир. Ҳамма жойда — партия, давлат ишида, иқтисодий ва тарбиявий ишларда ленинча тафаккур ва ҳаракат услубини, амалий, ижодий, танқидий, ҳаракатчан услубни, хотиржамлик ва мақтанчоқликдан холи услубни, сўз билан иш бирлиги таъминланган услубни қарор топтириш муҳимдир.

Социалистик демократизм энг кўп даражада бўлган, одам ўзини чинакам хўжайин, деб ҳис қиладиган шароитдагина жадаллаштиришни, қайта қуришни амалга ошириш мумкин.

«Биз социализмга хос демократик формаларни изчиллик билан ривожлантириш, ўзини-ўзи бошқаришни кенгайтириш йўли билангина ишлаб чиқаришда, фан ва техникада, адабиёт, маданият ва санъатда, ижтимоий турмушнинг барча соҳаларида олға ҳаракат қилишимиз мумкин! — деди М. С. Горбачев КПСС Марказий Комитетининг 1987 йил январь Пленумида қилган докладида. — Шундай йўлгина онгли интизомни таъминлай олади. Қайта қуришнинг ўзини ҳам фақат демократия орқали ва демократия туфайли амалга ошириш мумкин. Социализмнинг энг қудратли бунёдкорлик кучи — эркин мамлакатдаги эркин меҳнат ва эркин тафаккурга фақат шундай йўл билан кенг имконият очиб бериш мумкин».

«Правда», совет матбуотимиз — демократияни чуқурлаштириш ва ривожлантиришнинг қудратли воситасидир.

Ижтимоий муҳитни соғломлаштира бориб, ошкораликни ривожлантириш зарур, деб давом этди докладчи. Партия ошкоралик, демократияга бутунлай зид бўлган бюрократизмга қарши дадил ва муросасиз кураш эълон қилди. Хўжалик механизмини такомиллаштириш, ҳамма жойда ва ҳамма соҳада тартибни йўлга қўйиш, интизомни, уюшқоқликни, масъулиятни ошириш, ҳамма жойда ва ҳамма соҳада ленинча иш услубини қарор топтириш—бюрократизмни таг-томири билан тугатиш воситаларидир.

«Правда», бутун матбуот мана шу воситалардан имкони борича тўлароқ фойдаланишда партия ва давлатга ёрдам беришга интилмоқда.

Нотиқ мамлакатда содир бўлаётган ижтимоий жараёнларни таҳлил этиб, ошкоралик — кадрлар психологиясини қайта қуришнинг асосий жиҳати эканлигини айтди. КПСС XXVII съезди марказда ҳам, шунингдек, жойларда ҳам ошкораликни доимий ҳаракатдаги системага айлантириш вазифасини ўртага қўйди. Чунки, совет кишилари бутун Иттифоқ кўламида, шунингдек, республика, область, районда қандай масалалар ҳал этилаётганлигини билишни истайдилар ва билишлари керак. Ошкоралик — бизда ва жаҳонда нималар содир бўлаётганлигидан газетхонларни, томошабинларни, радиотингловчиларни аниқ хабардор қилиш демакдир. Ошкоралик хабар қилинаётган нарсаларнинг адолатлилиги аниқлиги демакдир.

Табиийки, ошкоралик социалистик демократияга, қонунларга, ахлоққа зид бўлган, улар билан муроса қила олмайдиган ҳодисаларни жанговар танқид остига олади. Бироқ ошкоралик шунчаки танқид бўлиб қолмай, балки у рўй бераётган воқеалардан, мамлакатимизда ҳар соатда, ҳар куни юзага келаётган янгиликлар тўғрисида, мусобақа ва унинг муваффақиятлари ҳақида, илғор тажриба ва энг аввало, қайта қуриш тажрибаси тўғрисида ўз вақтида хабардор қилиш, демакдир. Ошкоралик ва демократия ўзаро узвий боғлангандир.

«Ишни яхшилашнинг синалган методи, турмуш тарзимизнинг нормаси — танқид ва ўз-ўзини танқиддир. Танқид, ошкоралик, демократизм бўлмаган жойда Совет мамлакатининг олға томон ҳаракати бўлиши мумкин эмас, —дейилади КПСС Марказий Комитетининг «Правда» газетасига йўллаган табрикномасида. — Матбуот чинакамига таъсирчан бўлиши, бекорчиларга, тамагирларга, мунофиқларга, интизомсиз ва масъулиятсиз кишиларга тинчлик бермаслиги керак.

Бюрократизм ва эскиликка, сусткашлик ва ташаббуссизликка қарши курашни кучайтириш, идеалларимизни, маънавий қадриятларимизни, социалистик маънавий бойлигимизни фаол ҳимоя қилиш муҳимдир. Ҳар бир танқидий мақола ҳаққоний, амалий бўлиши, изланишга, ижодкорликка, янгича ишлашга илҳомлантириши керак. Матбуотда жамоатчилик асосида ишлашни янада кенгроқ ривожлантириш зарур». Биз, журналистлар, турғунлик механизмини бартараф этишдагина эмас, шу билан бирга жадаллаштириш механизмини қарор топширишда ҳам партияга ёрдам беришимиз лозим, деб таъкидлади докладчи.

Коммунистлар, совет халқи партиянинг қайта қуриш йўлини қўллаб-қувватламоқда. Совет кишилари бу йил муваффақиятли амалга оширилиши учун барча ишларни қилишга тайёрдирлар. Уларнинг ижодий меҳнат қилиши учун, қарорлар қабул қилиш ва уларнинг бажарилиши устидан назорат ўрнатишда қатнашиши учун имконият яратиб бериш муҳимдир. Бунда матбуот катта роль ўйнаши лозим.

Қайта қуришнинг энг олдинги марраларидаги меҳнаткашларнинг, ишчилар, колхозчилар, мутахассисларнинг мактубларидан янада актив фойдаланишимиз, уларни рейдларда, кўрикларда, текширувларда қатнашишга кенг жалб этишимиз керак, деб эслатиб ўтди В. Г. Афанасьев.

У шу йил бошларида «Правда» газетасида янги бўлим — социал сиёсат ва тарбия бўлими ташкил этилганлигини айтди. «Социал соҳа: одамлар манфаати йўлида», «Экономиканинг социал жиҳатлари», «Виждонли кишилар», «Шахс, коллектив, жамият», «Маънавий қадриятларимиз» мавзуида ўнлаб мақолалар босилди. Бироқ бу етарли эмас.

КПССнинг XXVII съезди яхлит ва кучли социал сиёсатни ишлаб чиқиб, инсоний, социал проблемаларни ҳал этиш сари кескин бурилишни таъминлади. Бу сиёсатни муваффақиятли амалга оширишда партияга кўмаклашиш «Правда» газетаси ходимларининг, барча совет журналистларининг бурчидир.

Нотиқ «Правда» газетаси қайта қуришга актив киришганлигини айтиб, газетанинг структураси жиддий равишда қайта ташкил этилганлигини уқтириб ўтди. Янги бўлимлар ташкил этилди, бир қанча бўлимлар ўзгартирилиб, йириклаштирилди, ходимлар аттестациядан ўтказилди. Энг муҳими, газетанинг мазмуни ўзгарди. Газета сермазмун, катта-катта проблемаларни ўртага қўядиган, ахборотларни кенг ва ўз вақтида берадиган бўлиб қолди, мамлакатнинг ички ҳаётини ва халқаро вазиятни бутун мураккаблиги ва зиддиятлари билан акс эттиришга интилмоқда. Ишнинг янги йўналишлари, рубрикалар жорий этилди, газета кампаниялари, ҳозирги замоннинг энг муҳим проблемаларига бағишланган «Давра столи атрофида суҳбатлар», рейдлар ўтказилмоқда. Газетада босилаётган хабарлар ва мақолаларнинг таъсирчанлиги ошди. Шунга қарамай, «Правда» газетасида, бутун совет матбуотида қайта қуриш қийинчилик билан амалга оширилмоқда, биз истагандек тез олиб борилмаяпти. Қайта қуришнинг асосий йўналиши— журналистлар меҳнатининг сифатини оширишдан иборат.

Бу йил партия, совет халқи, жаҳон тараққийпарвар жамоатчилиги Улуғ Октябрнинг 70 йиллигини нишонлайди. «Правда» мамлакатимиз етмиш йил мобайнида босиб ўтган қаҳрамонона ва мураккаб йўлни, унинг барча соҳаларда эришган улуғвор ютуқларини, ёрқин истиқболларини тўла ва ҳар томонлама акс эттиришга интилмоқда. Биз, журналистлар учун Ленин ғояларини, ленинча принципларни оммага етказишдан, коммунизм учун курашчиларнинг олдинги сафларида боришдан кўра олийроқ мақсад бўлиши мумкин эмас, деди пировардида В. Г. Афанасьев.

Йиғилишда Узоқ Шарқ темир йўли Смоляниновск локомотив депосининг электровоз машинисти, М. И. Ульянова номидаги мукофот лауреати, ишчи мухбир А. П. Шевченко, СССР Ёзувчилар союзи правлениесининг биринчи секретари В. В. Карпов, «Известия» газетасининг бош редактори И. Д. Лаптев сўзга чиқдилар. Улар Улуғ Октябрнинг 70 йиллиги нишонланадиган йилда правдизмнинг революцион анъаналарини ривожлантириш, қайта қуриш курашчиларини жипслаштириш, меҳнаткашларнинг ташаббусини кучайтириш, одамларни қатъий ҳаракат қилишга, доимо янгичасига фидокорона ишлашга отлантириш айниқса муҳим эканлигини таъкидладилар.

Чехословакия Компартияси Марказий Комитети секретариатининг аъзоси, «Руде Право» газетасининг бош редактори З. Горжени совет журналистларини чет эл оммавий ахборот воситалари раҳбарлари номидан Матбуот куни, «Правда» газетасининг 75 йиллиги байрами билан табриклади. У совет журналистларига коммунистик бунёдкорлик ва тинчлик манфаатлари йўлидаги меҳнатда янгидан янги муваффақиятлар тилади.

* * *

Коммунистик ва демократик матбуот редакторларининг Москвадаги учрашуви қатнашчилари шу куни В. И. Ленин Мавзолейини зиёрат қилиб, гулчамбар қўйдилар. Кремль девори ёнидаги Номаълум солдат қабрига ҳам гулчамбар қўйилди.

(ТАСС).

М. С. ГОРБАЧЕВнинг Ж. МАРШЕ билан учрашуви

Суратда: учрашув пайти.

ТАСС—ЎзТАГ телефотоси.

4 май куни КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари М. С. Горбачев билан Франция Коммунистик партиясининг Бош секретари Ж. Маршенинг учрашуви бўлди.

—Совет коммунистлари, —деди М. С. Горбачев, — ўз француз ўртоқларининг меҳнаткашлар манфаатларини ҳимоя қилиш, тинчлик ва социал тараққиёт, озодлик, социализм учун курашига зўр хайрихоҳлик билан қарайдилар. Ҳозирги мураккаб вазиятда КПСС билан ФКП ядро уруши хавфига қарши, хавфсизлик ва қуролсизланиш учун, халқаро империализмнинг агрессив сиёсатига қарши содиқ сафдошлар бўлиб ҳаракат қилмоқдалар.

1985 йил сентябрида ўтказилган аввалги учрашувдан кейин дунёда катта силжишлар рўй берганлигини, бу эса бутун ижтимоий тараққиётга узоқ муддатли, чуқур таъсир кўрсатаётганлигини М. С. Горбачев билан Ж. Марше таъкидлаб ўтдилар. Халқаро ҳаётнинг муҳити ўзгармоқда. Турли социал ва сиёсий кучлар, профессионал ва диний ташкилотлар, атоқли маданият арбоблари ядровий қиёмат-қойимга йўл қўйилмасин, мустаҳкам тинчлик, ялпи хавфсизлик, халқларнинг ўзаро манфаатли тинч ҳамкорлиги таъминлансин, деб тобора қатъият билан талаб қилмоқдалар. Ядросиз дунё учун, Ер юзидаги цивилизация ва ҳаётни сақлаб қолиш учун кураш ғоялари умумбашарий онгнинг ҳукмрон ғоясига айланмоқда.

Бу муҳим янги тарихий реаллик — 2000 йилгача ядро қуролини тугатиш тўғрисида Совет Иттифоқи илгари сурган ҳамда Европадаги ўртача олислик ракеталарини ва оператив-тактик ракеталарни батамом тугатиш тўғрисида яқинда СССР ўртага қўйган таклифларда конкретлаштирилган программанинг натижасидир.

Ракета-ядро қуролининг бутун бир туркумини йўқ қилиб ташлашнинг реал истиқболи биринчи бор очилди. СССРнинг таклифлари инсон зотининг келажагини таъминлаш мақсадида жаҳон тараққиёти муаммоларини янгича идрок этишнинг ифодаси бўлди.

Тинчлик кучлари билан реакция ва уруш кучлари ўртасидаги ўзаро кураш кун сайин тобора жадал ва кизғин тус олаётганлиги учрашув чоғида таъкидлаб ўтилди. Рейкьявикда эришилган ҳамжиҳатликни АҚШ аслида ревизия қилмоқда, ўзининг «самовий урушлар» программасини давом эттирмоқда. Инсониятнинг соғлом кучлари, ақл-идрок ва тинчлик кучлари имкониятларини янада мустаҳкамлаш эҳтиёжи кучаймоқда.

ФКП республика президенти ва ҳукуматининг умумий розилиги билан Миллат мажлисининг тасдиғи учун топширилган ҳарбий программа тўғрисидаги қонун лойиҳаси қабул этилишига қарши қатъият билан курашган Франциядаги бирдан-бир партия бўлганлигини ва шу қонун лойиҳаси маъқулланишига қарши овоз берганлигини Ж. Марше уқтириб ўтди.

Француз коммунистлари —ўз мамлакати мустақиллиги ва суверенитетининг изчил ҳимоячиларидир. Жумладан, улар тегишли таклифларни ўртага ташлаб, самарали миллий мудофаа сиёсати ўтказилишини талаб қилиб чиқдилар. Айни вақтда ҳозир мамлакатнинг хавфсизлиги сиёсий омилларга, тинчлик ва қуролсизланиш йўлида ҳаракат қилишга интилишга ҳам, ҳеч бўлмаганда, баб-баравар даражада боғлиқдир. Ҳарбий программа тўғрисидаги қонун бу талабларни писанд қилмайди, Францияни телбаларча қуролланиш пойгасида кўпроқ қатнашишга дучор этади. Дарҳақиқат, бу қонун ҳарбий харажатларни, ядровий ва космик қуроллар, нейтрон ва химиявий қурол ишлаб чиқаришни, ишлаб чиқиш ва яратишни анча кўпайтиришни, Муруроадаги ядро синовларини давом эттиришни кўзда тутади. Бу сиёсат давр амрига хилоф равишда амалга оширилмоқда, Совет Иттифоқининг ядровий қуролсизланиш, химиявий қуролни тугатиш, оддий қурол-яроғларни қисқартириш тўғрисидаги таклифлари ҳамда тадбирлари туфайли очилаётган мислсиз имкониятларга зид бўлиб тушади.

Мана шундай шароитда ФКП тинчлик учун, империализмнинг ҳозирги замон цивилизацияси ҳаётининг ўзига солаётган хавфига қарши, Франция мувозанатли ва назорат қилинадиган қуролсизланиш, ҳамма ядро қуролларини 2000 йилгача тугатиш тўғрисида шартномалар тузилишига кўмаклашиши учун курашда французларни бирлаштириш мақсадида ўз куч-ғайратларини оширмоқда.

М. С. Горбачев билан Ж. Марше зўр иқтисодий, илмий-техникавий ва одам потенциалига эга бўлган Европа мамлакатлари халқаро иқлимни соғломлаштиришда анча катта роль ўйнашга қодир эканликларини уқтириб ўтдилар. Иккала партия экономика, фан ва техника, экология, гуманитар проблемалар соҳасидаги умумқитъа ҳамкорлигини давом эттириш ва кенгайтириш тарафдори эканликларини билдирдилар. Улар Умумевропа мулоқотидаги, шу мамлакатларнинг халқлари ва меҳнаткашлари ўртасида алоқаларни ривожлантиришдаги камситиш ва тўсиқларни қатъиян тугатишни талаб қилдилар.

КПСС билан ФКП совет—француз мулоқотини ривожлантиришга ва унинг хавфсизлик ҳамда кескинликни юмшатишнинг муҳим омили сифатидаги ролини оширишга, СССР билан Франция ўртасидаги ҳамкорликни ривожлантириш учун барча резерв ва имкониятларни ишга солишга катта аҳамият берадилар.

Францияда мамлакатларимиз ўртасидаги муносабатларни ёмонлаштиришга қаратилган Советларга қарши кампаниялар хусусида иккала партия ташвишланаётганлигини билдирди. Тарих сабоқлари ва шу куннинг амри, иккала халқнинг дўстлик анъаналари ва уларнинг ҳозирги манфаатлари француз—совет муносабатларини ижобий тарзда, бир текис ва амалий ривожлантиришни қатъий талаб қилади. Совет Иттифоқи ва Франция коммунистлари бу муносабатларни айни шу тарзда ривожлантиришни қатъиян ёқлаб чиқадилар.

Инсониятнинг келажаги учун курашчиларнинг вазифалари ва масъулияти тобора салмоқли, уларнинг ишлари тобора кенг миқёсли бўлиб бормоқда. Тинчликни таъминлаш қуролланиш пойгасини тўхтатишни ва қуролсизланишга оид реал тадбирлар кўришнигина эмас, шу билан бирга халқаро муносабатларнинг бутун системасини қайта қуришни ҳам тақозо этади.

Учинчи дунё мамлакатларида юз миллионлаб йўқсил кишилар — эркаклар, аёллар, болалар яшаб турибди. Ажал келтирувчи ядровий қуролланиш пойгаси ўз домига тортаётган беҳисоб маблағлардан очликни тугатиш учун, ривожланаётган мамлакатларнинг муаммоларини ҳал этиш учун фойдаланмоқ керак. Тинчлик ва тараққиёт бир-бири билан чамбарчас боғлиқ бўлиб, адолат, демократия, ҳамкорлик ва мустақилликка асосланган янги халқаро иқтисодий тартиб тўғрисидаги талабларнинг марказида турибди.

КПСС билан ФКПнинг фикрича, дунёда барча тинчликсевар кучларнинг ядро уруши хавфига тўсиқ қўя оладиган ва инсониятнинг омон қолишини таъминлай оладиган қудратли, таъсирчан коалициясини вужудга келтириш учун объектив шарт-шароитлар мавжуд.

Бу мақсадга эришиш учун Коммунистик партиялар, уларнинг ижодий куч-ғайратлари, уларнинг урушга қарши ҳаракатда, мулоқот ва ҳамкорликка тайёр бўлган турли-туман кучлар билан мулоқот ва ҳамкорликда фаол қатнашиши катта роль ўйнаши лозим.

Шуни эътиборга олганда барча қитъалар коммунистларининг ихтиёрий ва тенг ҳуқуқли ҳамкорлиги аҳамияти ошади. Икки томонлама ва кўп томонлама мана шундай ҳамкорликнинг формалари ҳар бир қардош партиянинг миллий манфаатларига ҳам бутун дунё коммунистларининг муштарак манфаатларига ҳам мос келадиган тарзда жуда хилма-хил ва оригинал бўлиши мумкин ва лозим.

М. С. Горбачев билан Ж. Марше Европада қуролсизланиш учун курашаётган жуда турли кучларнинг катта қўшма учрашуви ўтказилишини қўллаб-қувватлаб фикр билдирдилар, шу учрашувни амалга ошириш учун ФКП бошқа партиялар билан биргаликда катта куч-ғайрат сарфламоқда.

КПСС билан ФКПнинг ўз мамлакатларидаги фаолияти тўғрисидаги фикрлашувлари ва ахбороти учрашувда катта ўрин олди.

Ж. Марше ФКПнинг вазифалари ва ҳозирги сиёсати ҳақида гапириб берди. ФКП ўзини-ўзи бошқарувчи социализм учун курашаётганини, бу социализм мамлакат халқининг эҳтиёжларига, унинг ўзига хос хусусиятларига мувофиқ ўз белгиларига эга бўлишини, шу сабабли у бошдан-оёқ французлар ижодий бунёдкорлигининг натижаси бўлишини Ж. Марше уқтириб ўтди. У шу истиқболга эришиш учун ФКП таклиф қилаётган янги йўл ҳақида гапириб берди, бу йўл капитализмга қарши мақсадлар учун курашда халқнинг кўпчилигини бирлаштиришдан, халқ ҳаракатининг онглилиги ва активлигига доимий таянадиган янги иттифоқдан иборат бўлади.

М. С. Горбачев КПСС XXVII съезди қабул қилган жадаллаштириш ва янгилаш стратегияси қандай амалга оширилаётганлиги ҳақида, ижтимоий ҳаётнинг турли соҳаларидаги қайта қуриш тўғрисида, КПСС Марказий Комитети 1987 йил январь Пленумининг аҳамияти ҳақида, Марказий Комитетнинг навбатдаги Пленумига тайёргарлик кўрилаётганлиги тўғрисида гапириб берди.

Тарихан ёш социалистик жамият ўз ҳаётининг ўн йилликлари мобайнида асрларга тенг йўлни босиб ўтди. Ҳозир гап уни тараққиётнинг сифат жиҳатдан янги поғонасига кўтариш ҳақида бормоқда. Ҳаётнинг барча соҳалари — экономика, сиёсий система, маънавий турмуш, маданият ва идеологияни комплекс тарзда қамраб олаётган қайта қуриш — социализм ҳаётий кучининг, у ўзини-ўзи такомиллаштиришга қодир эканлигининг ифодасидир. Биз, деди М. С. Горбачев, олдимизда турган вазифаларнинг, шу жумладан, психологик вазифаларнинг мураккаблигини англаймиз ва мамлакатимиз XXI асрга муносиб равишда қадам қўйишига аминмиз. Омманинг фаоллиги ва куч-ғайрати, ошкоралик, ижтимоий организмнинг барча ячейкалари изчиллик билан демократлаштириб борилаётганлиги бунинг гаровидир.

Ўртоқ Марше француз коммунистлари социал-иқтисодий тараққиётни жадаллаштириш, совет жамиятини қайта қуриш ва демократлаштиришдан иборат революцион стратегияни тўла-тўкис қўллаб-қувватлашларини таъкидлади. КПССнинг бу сиёсати антисоветизмга кучли зарба урадн, дунёдаги социал-сиёсий муҳитга, синфий курашга ижобий таъсир ўтказади, деб уқтирди у.

Улуғ Октябрдан кейин орадан 70 йил ўтгач, унинг революцион ғоялари — тинчлик, демократия, социализм ўз жўшқинлигини асло йўқотгани йўқ. Янгиланиб, мустаҳкамланиб бораётган социализм ўзининг бутун хилма-хиллиги билан жаҳон тараққиётининг энг муҳим омили бўлиб келди ва шундай бўлиб қолади.

М. С. Горбачев ва Ж. Марше КПСС билан ФКП ўртасидаги алоқалар интернационал бирдамлик ва қардошларча дўстлик руҳида, иккала партия раҳбарларининг 1985 йил сентябрида олий даражада ўтказилган учрашуви натижасида қабул этилган Қўшма Баёнот принциплари асосида ривожланиб бораётганлигини таъкидладилар.

М. С. Горбачев Ж. Маршега ва барча француз коммунистларига меҳнаткашларнинг манфаатлари учун, тинчлик ва социал тараққиёт учун, совет ва француз халқлари дўстлиги учун курашда муваффақиятлар тилади.

Учрашувда КПСС Марказий Комитетининг секретари А. Ф. Добринин, КПСС Марказий Комитетининг аъзолари В. В. Загладин, А. С. Черняев; ФКП Сиёсий бюросининг аъзолари, Марказий Комитет секретарлари А. Лажуани, М. Гремец ва ФКП Марказий Комитетининг аъзоси Ж. -Ф. Го қатнашдилар.

(ТАСС).

Ж. Марше СССРдан жўнаб кетди

5 май куни Франция Компартиясининг Бош секретари Ж. Марше Совет Иттифоқидан жўнаб кетди. У КПСС Марказий Комитетининг таклифига кўра мамлакатимизга сафар қилган эди.

Москвадаги аэродромда меҳмонни КПСС Марказий Комитети секретари А. Ф. Добринин, КПСС Марказий Комитети аъзоси, КПСС Марказий Комитети Халқаро бўлими мудирининг биринчи ўринбосари В. В. Загладин, КПСС Марказий Комитетининг бошқа масъул ходимлари кузатиб қолдилар.

(ТАСС).

СССР Олий Совети Президиумида

СССР Олий Совети Президиуми ўртоқ Александр Никитович **Волковни** СССР граждан авиацияси министри этиб тайинлади.

* * *

СССР Олий Совети Президиуми ўртоқ Борис Павлович **Бугаев** бошқа ишга ўтганлиги муносабати билан уни СССР граждан авиацияси министри вазифасидан озод қилди.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИДА

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ёнғин вақтида одамларни қутқариш чоғида дадиллик ва қатъият кўрсатганлиги учун «Центрэнергоремонт» ихтисослаштирилган корхонасининг Фарғонадаги участкаси қозонсоз слесари ўртоқ Рашид Ёқубович **Парастни** СССР Олий Совети Президиуми номидан «Ёнғинда жасорат кўрсатганлиги учун» медали билан мукофотлади.

ХАРИДОР ЭҲТИЁЖИНИ КЎЗЛАБ

Харидор дўконга кирди. У кийим-бош ёки пойабзал сотиб олмоқчи. Янги квартираси учун мебель танламоқчи. Уйи учун, оиласи учун «минг хил майда-чуйда нарсалар» ичидан керакли буюмни қидирмоқчи. Ҳозирги пайтда унинг моддий имкониятлари йигирма йил, ҳатто ўн йил олдингидан анча кўп. Лекин биз харид қилмоқчи бўлган нарсалар хили кўпми? Афсуски, кўп эмас. Шунинг учун кўпчилигимиз дўконлардан қуруққўл билан қайтамиз. Бунинг устига бизга таклиф этиладиган маҳсулотлар сифати ҳам дидимизга ўтиришмаяпти.

Шуни қайд этиш керакки, саноат аҳолининг дастлабки талаб-эҳтиёжларини қондирган бўлса-да, бироқ маҳсулотларнинг янги хилларини, мураккаб ассортиментдаги ва аҳолининг тобора ўсиб бораётган талаб-эҳтиёжларини қондирувчи юқори сифатли маҳсулотлар ишлаб чиқаришни ўзлаштира олмади. Тўғри, моллар бор. Лекин фақат ишлаб чиқаришдаги контролёр эмас, балки дўкондаги харидор ҳозирги пайтда аввало маҳсулот сифатига ўта талабчанлик билан баҳо бермоқда. Бундан бир неча йил муқаддам сифатли деб ҳисобланган маҳсулотлар, афсуски, бугунги кунда омборларда чанг босиб ётибди ва нархи туширилишини кутмоқда.

Иқтисодчиларнинг фикрича, ҳамма бало саноат экстенсив усуллар билан ривожлантирилганлигига бориб тақалмоқда. Биз узоқ йиллар мобайнида кўпроқ пойабзал, кўпроқ кийим-кечак, кўпроқ мебель ишлаб чиқаришга интилдик. Чунки, шундай нарсалар етишмас эди. Шошилиб уларнинг сифатига унчалик эътибор бермадик. «Ялпи» кўрсаткич биринчи ўринга қўйилди. Ноозиқ-овқат молларининг сифати, унинг бошқа истеъмол хусусиятлари тўғрисида фақат сўз юритилди-ю, амалда эса унга иккинчи даражали масала сифатида қаралди.

Масалан, газламалар тўқиш миқдори ўсди. Аммо уларни ишлаб чиқариш маданияти умуман пасайиб кетди. Демак, газламаларнинг истеъмол хусусиятлари ёмонлашди, ассортименти қисқарди. Бу тармоқни ривожлантиришдаги хато сиёсат туфайли ҳозир корхоналар ва дўконлар омборларида 30 миллион метр газлама йиғилиб қолди. Улар орасида кундуз куни чироқ ёқиб қидирсангиз ҳам батистларни, шифонларни, юпқа сатин ва читларни тополмайсиз. Бизнинг иссиқ иқлим шароитимизда бундай газламалар ниҳоятда зарур.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети V пленуми қарорида таъкидланганидек: «Халқ истеъмоли товарлари ишлаб чиқаришга ялпи маҳсулот нуқтаи назаридан ёндашиш бу товарлар хилининг камайишига, истеъмол хусусиятларининг пасайишига олиб келди, корхоналарни аҳоли учун зарур буюмларни ишлаб чиқаришга йўналтирмаяпти». Бундай аҳволдан қутулишнинг йўли битта. У ҳам бўлса «берганини ол»дан қатъиян воз кечиш, маҳсулотлар хусусиятларини талаб-эҳтиёжлар даражасига яқинлаштириш керак. Энг муҳими — талаб-эҳтиёжлардан ўзиш, принципиал жиҳатдан янги хусусиятли молларни яратиш керак.

Бугунги кунда, деб уқтирилди пленумда, республика экономикасининг социал йўналишини кучайтириш зарур. Ўзбекистонда кўпгина товарларни истеъмол қилиш даражаси умумиттифоқ кўрсаткичидан анча паст. Шундай молларни ишлаб чиқаришни ўстириш суръатлари ҳам юқори эмас. Масалан, республикада аҳоли жон бошига 19,5 квадрат метр ип газлама тўқилади. Мамлакат бўйича эса бу кўрсаткич 27,8 квадрат метрни ташкил этади. Аҳоли жон бошига трикотаж маҳсулотлари бизда — 4,1 дона, Иттифоқда эса 6,4 дона, пайпоқ буюмлари бизда 3,9 жуфт, Иттифоқда эса 7,14 жуфт тайёрланмоқда.

Кейинги йилларда аҳвол яхшиланмоқда. Ўтган йили чакана нархларда 106,6 миллион сўмлик товарлар пландан ташқари ишлаб чиқарилди. 1985 йилдагига қараганда маданий-маиший ва хўжалик моллари 7,2 процент кўп тайёрланди. Умуман эса шундай маҳсулотлар ишлаб чиқариш ҳажми 190,7 миллион сўмликка ошди. Агар вино-арақ маҳсулотлари ишлаб чиқариш 35 процент қисқарганини ҳисобга олсак, бу ёмон кўрсаткич эмас.

Биз бундан хотиржамликка берилмаслигимиз лозим. Афсуски, дўконларда ўтмай ётган гиламлар ёнига яна шундай сифатсизлари қўшилди. Ҳеч ким олмаётган рўзғор холодильниклари, оғир ва қўпол идиш-товоқлар, харидорни ранжитадиган ички ва устки трикотаж кўпайди. Буни сифати яхшиланган ва «Янгилик» индекси қўйилган буюмларнинг умумий маҳсулотлар ҳажмидаги салмоғи борйўғи 5,5 процентдан ошмаганлигида кўрса ҳам бўлади.

Енгил ва маҳаллий саноатнинг кўпгина корхоналарида сифатли хом ашё материалларидан ўтмайдиган маҳсулотлар ишлаб чиқарилаётганлиги, зарур буюмлар эса тайёрланмаётганлиги каби аҳволга энди тоқат қилиб бўлмайди. Тошкент, Сурхондарё, Наманган областларида ва Қорақалпоғистон АССРда халқ истеъмоли моллари ишлаб чиқаришни ўстириш суръатлари эса ҳатто камайиб кетди. Андижон ва Бухоро областларида ишлаб чиқариш потенциали анча ошганлигига қарамай, истеъмол буюмлари тайёрлаш кўнгилдагидек йўлга қўйилмаган. Умуман олганда эса республика бўйича ҳам шундай потенциал йилдан йилга ўсмоқда. Янги корхоналар ишга тушмоқда. Йирик фирмаларнинг филиаллари шохобчалари кенгаймоқда. Аммо уларнинг ҳаммаси ҳам тўла қувват билан ишлаяпти, деб бўлмайди.

Чунончи, кейинги ўн йил ичида тўқимачилик тармоғига 700 миллион сўмдан ортиқ маблағ сарфланди. Бироқ у маҳсулот ишлаб чиқаришни атиги 600 миллион сўмлик кўпайтириш имконини берди, холос. Нега деганда, масалан, ип газлама ишлаб чиқарувчи қувватлар фақат 68,4 процент, шойи газламалар тайёрловчи қувватлар эса 92,9 процент ўзлаштирилган холос.

Трикотаж буюмлар ишлаб чиқаришга мўлжалланган ускуналарнинг тўртдан бир қисмидан кўпроғи ҳаракатсиз ётибди. Мебелчилар ҳам замонавий машиналар ва механизмлардан самарасиз фойдаланишмоқда. «Тошкент» мебель ишлаб чиқариш бирлашмаси бунга яққол мисолдир. Бу ерда шчитларни силлиқловчи юксак унумли чет эл автомат линияси фойдаланишга топширилди. Аммо технологиядан кўпгина оғир қўл меҳнатини талаб қилувчи операциялар чиқариб ташланмади. Мебель саноатини ривожлантиришга сарфланаётган анча-мунча пул маблағларидан олинаётган самара жуда оз. Фарғона комбинати, Андижон ва Жиззах мебель фабрикалари аллақачон маҳсулот ишлаб чиқариши керак эди. Бироқ уларнинг қурилиши ҳанузгача тугалланмаган. Наманган, Нукус, Самарқанд, Қўқон фабрикаларининг реконструкцияси асоссиз равишда чўзиб юборилаётганлиги туфайли ҳам мебель салонларида янгиликлар кам.

Пойабзал тармоғининг кўпдан-кўп корхоналари қувватларидан 99,5 процент фойдаланилмоқда. Ҳозирги пайтда бу рақамни самарали дейиш қийин. Чунки, икки сменада ишлаётган потоклардаги маҳсулотлар тўппа-тўғри... омборларга тушмоқда. Харидор уларнинг сифати ёмонлиги ва модели эскирганлиги учун сотиб олмаяпти. Қўқон ва Фарғона пойабзал фабрикаларидаги кичик серияли цехларнинг, Тошкентдаги 1-пойабзал фабрикасидаги моделли оёқ кийимлари цехининг маҳсулотлари дарёдан томчи холос. Чарм-кўн саноати тайёрлаётган хом ашё сифатини яхшилаш, пойабзал корхоналарини қайта жиҳозлаш муаммоларини ҳал қилиб, эркакларнинг оёқ кийимларини, айниқса модали пойабзалларни, хотин-қизларнинг таг чармли модали пойабзалларини, юқори сифатли болалар оёқ кийимларини ишлаб чиқаришни кескин кўпайтириш лозим.

Бозорларни аҳоли истеъмоли учун керакли товарлар билан тўлдиришда «А» группаси корхоналари алоҳида роль ўйнаши лозим. Бу корхоналар қудратли техника базасига, юқори малакали ходимларга эга. Асосий ишлаб чиқаришнинг чиқитлари хилма-хил буюмлар тайёрлаш учун ажойиб хом ашё бўла олади. Афсуски, республика индустриясининг гигантлари, улардан сал кичикроқ бошқа корхоналари ҳам кенг истеъмол моллари ишлаб чиқаришдан ўзларини четга олмоқдалар. Нари борганда оддий буюмлар тайёрлаш билан чекланишяпти. Масалан, Тошкент трактор заводи анчадан бери халқ истеъмоли товарлари номенклатурасини янгиламаяпти. «Ўзбексельмаш» ишлаб чиқариш бирлашмаси боғдорчилик-полизчилик учун асбоб-ускуналар тайёрлаш имкониятлари бўлгани ҳолда «майда-чуйда» нарсаларни ишлаб чиқаришдан нарига ўтмаяпти. Бунда министрлик билан савдо ташкилотлари ўртасидаги келишмовчилик ҳам ўзининг салбий таъсирини кўрсатди. «Подъёмник» бирлашмаси ҳар йили ўнлаб тонна металлни темир-терсакка чиқаради. Кенг истеъмол моллари цехи эса хотин-қизларнинг пластмасса тўғноғичларини ишлаб чиқариш билан овора. Наманган химия заводининг пуфакшарлар тайёрлашгагина қурби етди. Олмалиқ кон-металлургия комбинати раҳбарлари ҳар кенгашда халқ истеъмоли моллари ишлаб чиқаришни кенгайтирамиз, деб ваъда берадилар. Ҳозирча эса улар иш ҳақи фондининг бир сўми ҳисобига бир-бир ярим тийинлик маҳсулот тайёрлашяпти. холос.

Маҳаллий хом ашёдан товарлар ишлаб чиқаришни ҳам кенгайтириш даркор.

Барча корхоналарнинг халқ истеъмоли товарлари ишлаб чиқариш соҳасидаги ишини тубдан яхшилаш зарур. Бу — давр талаби. Мазкур масалаларни ҳар томонлама ҳал этиш керак. Ўзбекистон ССР бўйича 1986—2000 йилларга мўлжалланган халқ истеъмоли моллари ишлаб чиқаришни ривожлантириш ва хизмат кўрсатиш соҳасини кенгайтириш Комплекс программасида масалага худди шундай ёндашилган.

Комплекс программани муваффақиятли амалга ошириш учун кўп иш қилиш керак. Ўзбекистонда ноозиқ-овқат моллари ишлаб чиқаришнинг умумий ҳажми 46 процентга кўпайиши лозим. Мамлакатда эса 35 процент ортади. Тикувчилик, трикотаж, пойабзал тармоқлари юксакроқ суръатлар билан ривожлантирилади. Халқ истеъмоли моллари ишлаб чиқаришда енгил саноат етакчи ўринни эгаллайди. Ўн иккинчи беш йиллик охирларига бориб бу тармоқ 4,8 миллиард сўмлик маҳсулот ишлаб чиқариши керак. Бу — 1985 йилдагидан 2,4 марта кўп, демакдир.

Ана шу вазифаларни ҳал этиш мақсадида ўн иккинчи беш йилликда Андижон ип газлама ва Бухоро тўқимачилик комбинатлари, Жиззахда пайпоқ, Самарқандда эса трикотаж фабрикалари қурилишларини тугаллаш режалаштирилмоқда. Йилиги 62,9 миллион дона ички трикотаж тайёрлаш қувватига эга тикувчилик-трикотаж фабрикалари қурилади ва фойдаланишга топширилади. Қўқон ип йигирув-пайпоқ тўқув комбинати кенгайтирилади. Пойабзал тармоғи қувватлари анча ошади. Комплекс программада кичик ва ўрта шаҳарлар ҳамда қишлоқдаги район марказларининг ишлаб чиқарувчи кучларини янада ривожлантириш масалалари бир вақтда ҳал этилади. Беш йиллик мобайнида биргина Ўзбекистон ССР Енгил саноат министрлиги системасида мавжуд корхоналарнинг 45 та тўқимачилик, тикувчилик, трикотаж ва пойабзал филиалларини бунёд этиш кўзда тутилган. Бу аҳолининг иш билан таъминланиш даражасини оширади ва янгидан ишга тушириладиган қувватлар ўзлаштирилишини жадаллаштиради.

Ҳозир ҳар қандай хўжалик муаммоси «инсон омили» орқали кўриб чиқилади. Бу, энг аввало, халқ истеъмоли моллари ишлаб чиқаришга тааллуқлидир. Шу соҳадаги қайта қуришнинг нақадар самарали бўлишига биз, харидорлар баҳо берамиз. Магазинларда чиройли, модали, сифатли моллар кўпайса, пешона теримиз билан топган пулимизни хурсандчилик кунларимизга сарфлаймиз. Ана шундагина енгил ҳамда маҳаллий саноат корхоналари раҳбарлари ва меҳнатчилари белгиланган режаларни бажарган, савдо хизмати яхшиланган, умуман бозорлар имкониятини харидорлар талаб-эҳтиёжларини қондиришга яқинлаштиришга ҳисса қўшган барча кишилар яхши ишлаган ҳисобланади.

КЎПЛАБ

ЗАМОНАВИЙ

ТАНҚИДДАН СЎНГ

Партия турмуши: экономикага раҳбарлик

Тошкент тўқимачилик комбинати. Катта ғалабалар, умумиттифоқ миқёсида тан олинган шуҳрат, қувватларнинг шиддаткор ўсиши юз берган вақтлар йиллар ичра йўқолди. Ўтган йили товар ишлаб чиқариш ва уни сотиш бўйича планлар бажарилган бўлса-да, ғурурланишга ўрин йўқ: харидорлар янги газламаларни ҳам, чиқарилаётган маҳсулотлар сифатининг яхшиланганлигини ҳам кўрмадилар.

Хўш, тўқимачилик комбинатида ҳозирги муаммолар қандай ҳал қилинмоқда? Партия комитети секретари У. СУЛТОНОВА билан суҳбатимиз шу ҳақда бўлди.

— Умри Султоновна, ўтган йилнинг июль ойида бўлиб ўтган Тошкент область партия комитетининг пленумида комбинат раҳбарлари, унинг партия ташкилоти жиддий танқид қилинганди. Чунончи, реконструкциянинг чўзилганлиги, бунинг устига, реконструкция эскирган лойиҳа бўйича олиб борилаётганлиги, коллектив ишининг барқарор эмаслиги, қайта қуришга партиявий раҳбарликнинг бўшлиги таъкидланган эди. Ўша гапларга коллективингизда қандай муносабат билдирилди! Бу ерда, партокомда-чи!

— Маълумки, эски иллатлардан дарҳол қутулишнинг амалда имкони йўқ. Бундай иллатлар кўп ва улар фақат бизнинг комбинатимиздагина эмас, балки бутун тармоқда тарқалган. Ваҳолонки, бизнинг комбинатимиз кекса корхона, кадрлар ҳам бор, бой иш тажрибаси ҳам мавжуд. Лекин кўриб турибсизки, бугунги кунда буларнинг ўзи камлик қилади. Чамаси, тўқимачилик корхоналари турмушининг барқарорлигига оид муаммоларни ҳал қилиш учун раҳбарликнинг ҳам, партиявий ишларнинг ҳам бошқача принциплари қўлланилиши керак эди. Адолатли танқиддан сўнг биз хотиржамликка ўрин қолдирмайдиган ана шундай тўхтамга келдик.

Ҳозир бизлардан аксариятимиз — партком аъзолари ҳам, қуйи партия ташкилотлари раҳбарлари ҳам муаммоларни фақат комплекс ҳал қилиш мумкин, деган қатъий ишонч ҳосил қилдик. Ҳолбуки, биз узоқ вақт давомида муаммоларга бирёқлама ёндашиб келгандик.

— Бундан чиқадики, аҳвол ўзгармоқда!

— Шундай деб таъкидлашни ўз зиммамга олишга журъат этолмайман. Ҳар ҳолда... ўзингиз ўйлаб кўринг: сентябрь ойида умумкомбинат партия йиғилишини ўтказдик. Йиғилиш фан-техника тараққиёти муаммоларини кўриб чиқди. Шундан сўнг парткомнинг иккита мажлисини ўтказиб, уларда пардозлаш фабрикаси партия ташкилотининг ишини таҳлил қилдик, 2-йигирув-тўқув фабрикаси директори У. А. Акбаровнинг кадрларни танлаш, жой-жойига қўйиш ва тарбиялаш тўғрисидаги ҳисоботини тингладик. 12 ноябрда эса яна парткомда корхона раҳбарлигининг фан-техника тараққиётини жадаллаштириш соҳасидаги фаолияти тўғрисида бош директор Б. К. Эргашевнинг ҳисоботини тингладик. Бу фаолиятни қониқарсиз, деб топдик. Яъни ҳар бир конкрет ҳолатда номигагина тадбир ўтказмай, балки жиддий, ҳеч юз-хотир қилмай гаплашиб оляпмиз. Бунда коммунистлар, партком тобора қатъий позицияда турибди.

Бу — биз олиб бораётган қайта қуришнинг бир томони. Ишимизнинг бошқа бир жиҳати эса «халқ сўзига қулоқ солиш»дир. Бугунги кунда ишлаб чиқариш, маиший хизмат, турмушнинг асосий масалалари бўйича коллектив билан маслаҳатлашмай туриб ютуққа эришиш мушкул. Мана, олдингизда янги анкета турибди, у кадрлар муаммосини ҳал қилиш билан боғлиқ. Шу анкета саволларидан айримларини мисол тариқасида келтираман: «КПСС Марказий Комитетининг 1987 йил январь Пленуми талаблари асосида қайта қуриш ва кадрлар иши бўйича комбинат фаолиятини яхшилаш юзасидан қандай таклифларингиз бор»?, «Ҳозирги шароитда ходимларнинг маънавий қиёфаси ва билимдонлиги, уларнинг юксак касб маҳорати, барча илғор, прогрессив ғояларга мойиллиги бағоят катта аҳамиятга эга. Сизнинг цех бошлиғингиз, мастерингиз ана шу талабларга жавоб бера оладими?». Шу сингари саволлар 26 та. Улар коллектив бугунги ҳаётининг барча жиҳатларига дахлдор. Анкета ўз йўлига-ю, аммо, энг муҳими— ишчилар, мастерлар, бригадирлар, коммунистлар билан кундалик учрашувларимиздир.

— Ҳамонки, кадрлар муаммоси хусусида гап кетган экан, келинг, яхшиси уни батафсилроқ кўриб чиқайлик. Ҳозирги кунда: «Кадрлар ҳамма нарсани ҳал қилади» деган шиор алоҳида мазмун касб этган. Комбинатда ҳам шундай деса бўладими!

— Ҳа, шундай. Ҳатто бироз кўпроқ мазмун касб этган. Фабрикаларимизда илиб қўйилган эълонга эътибор қилгандирсиз. Унда йигирув-тўқув фабрикасидаги ип ишлаб чиқариш участкаси бошлиғи вакант вазифасига конкурс эълон қилингани айтилган. Бизга, парткомга ҳозирдаёқ иккита ариза тушди. Биз уларни кўриб чиқамиз, лекин ҳал қилиниши коллективга ҳавола. Пардозлаш фабрикасига директор, 1-йигирув-тўқув фабрикасида бош инженер танлашни ҳам коллективнинг ўзи ҳал қилган. Бу — янгилик куртаклари. Аммо, бу масалаларни фақат ишлаб чиқариш бирлашмалари раҳбарларигина эмас, оддий ходимлар ҳам ҳал этишяпти. Яқинда партком мажлисида ўқув-курс комбинатимиз директори Э. А. Ҳамидованинг ишчи кадрлар малакасини ошириш юзасидан иши тўғрисидаги ҳисоботини тингладик. Бу ҳозирги кунда бизда энг кескин муаммо бўлиб турибди. Сифатни ошириш масаласи ҳам худди шундай кескин турибди. Келгуси йилдан комбинат давлат қабулига ўтади, бунга тайёргарликни ҳозирданоқ бошладик.

— Хўш, тўқимачилар харидорларни нима билан мамнун этишади.

— Газламаларнинг 15 та янги тури ҳозирдаёқ ишлаб чиқилган. Намуна туркумлари тайёрланди. Харидорлар эҳтиёжларини ўрганяпмиз. Янги маҳсулотлар орасида —батист, майя, кўйлакбоп турли газламалар бор. Яъни йигирувни янада takомиллаштиряпмиз. Бу ташвишларимизни кўпайтиради: бундай иш кўп меҳнат талаб қилади. Демакки, меҳнат унумдорлиги, маҳсулот ҳажми борасидаги йўқотишларга олиб келади. Шундай бўлмаслиги учун ишлаб чиқаришнинг янги, ўзгарувчан графиги ишлаб чиқилмоқда. У бизга ҳамма жойда уч сменали иш режимига ўтиш имконини беради. Аммо, харидорлар мамнун бўладилар, деб умид қиламиз. Фақат, хом ашё...

— Бу алоҳида бир суҳбат мавзуси.

— Ҳа, катта ва муфассал бир суҳбат мавзуси.

Суҳбатни С. ФИОЛЕТОВ олиб борди.

ХАТЛАРДАН САТРЛАР

Совға харид қиладиган бўлсак, киши ғалати аҳволга тушади. Кўп йиллик тажрибадан аёнки, магазинга киришимиз билан қийин аҳволга тушиб қоламиз: пештахта ва стеллажлар лиқ тўла. Лекин сотиб оладиган нарса йўқ. Ҳатто «Совғалар» деб номланган ихтисослашган магазинларда ҳам нарса кўп-у, ҳаммаси бир-бирига ўхшаш.

В. АВРАМЕНКО, врач.

* * *

«Қиш ғамини ёзда е». Бу мақол бизнинг дўконларимиз пештахталарида сотиладиган моллар ассортиментига қиёсан айтилгандай. Савдо ходимлари уларни кўр-кўрона сақлаб туришгандай туюлади. Бундай деб ўйлашимнинг сабаби шуки, қиш мавсумида магазинларда енгил-юпқа матодан тўқилган қўйлаклар ва босоножкалар тиқилиб ётади, қуёшдан ҳимоя қилувчи шляпалар ҳам кўп бўлади. Ёзда эса мўйна, пальтоларнинг ҳар хили учрайди. Менимча, савдони шу аҳволга солиб қўйган саноат. Яхши моллар етарли эмас. Бунга барҳам бериш учун жуда бўлмаганда, умум манфаатини кўзлаб ҳар ҳолда мавсумий савдо уюштириб туриш маъқул.

Е. ШУМИЛОВА, трамвай ҳайдовчи.

* * *

Кишининг молларга бўлган муносабати, унинг магазинда бир фикрга келиши ва ҳаракатлари кўп нарсага боғлиқ. Жумладан, одатлари, даромади, молларни кўз-кўз қилиш, бошқаларнинг фикр-мулоҳазаси, харидорнинг уй шароитлари ва ҳоказо. СССР Енгил саноат министрлиги ўз вақтида корхоналарга молларга нисбатан харидорларнинг эҳтиёжини ўрганиш хизматини ташкил этишни топширган эди. Нима бўлди? Билишимча, бирорта ҳам корхонада ҳозир ишлаб чиқарилган буюмларнинг бозор конъюнктурасини ҳар жиҳатдан ва илмий асосда ўрганувчи ҳақиқий бўлинма йўқ.

Ш. АБДУРАШИДОВ, иқтисодчи. Қўқон шаҳри.

Бугунги шогирд—эртага тажрибали ишчи. Марғилон «Атлас» ишлаб чиқариш бирлашмасининг илғор ишчиси Гулжаҳон Майорова буни қалбдан ҳис этади. У ўзи пешқадам бўлиш билан бирга муносиб шогирдлар тайёрлашга алоҳида эътибор беряпти. Кўпгина шогирдлари мустақил ишлашга кўчган.

Суратда: ёшларнинг мураббийси Г. Майорова шогирди З. Хўжаева билан.

Ш. АЛИМОВ фотоси (ЎзТАГ).

ТАШАББУСНИ КИМ ҚЎЛГА ОЛАРКИН?

Самарқандга мих Магнитогорскдан келтирилади. Кийим осгичлар ва йиғма метрлар ҳам, қийма тахта, шарбат оладиган ва қориштиргич машиналар, бошқа яна кўп нарсалар ҳам узоқ жойлардан келтирилади. Ваҳолонки, буларни ўз кучимиз билан шу ерда ишлаб чиқариш мумкин. Хўш, нега шундай қилинмаётир?

Йил бошида шаҳар партия комитети пленумида «Кинап» заводи директори В. Шихов сўзга чиқиб, шу проблемани ўртага ташлади. У савдо билан саноат ўртасида мулоқот йўқлиги ҳақида гапирди, эҳтиёж юқори бўлган буюмлар хусусиятлари ва имкониятларини ҳисобга олиб, корхоналар бўйича тақсимлаб беришни таклиф қилди.

Орадан бир ойдан кўп вақт ўтди. Область савдо бошқармасида менга заводлар бўйича тақсимланган молларнинг бир қулоч рўйхатини кўрсатишди. «Кинап» заводига 30 дан ортиқ номдаги нарсаларни, шу жумладан, автоматик электр предохранитель, аккумуляторли фонарлар ишлаб чиқариш таклиф қилинган. «Союзэлектробитмаш» ишлаб чиқариш бирлашмасига кофе майдалагич ва «Малютка» кир ювиш машиналари, лифтсозлик заводига болалар автомобиллари ва болалар аравачалари чиқариш топширилган. Корхоналар бу топшириқни уддалай оладими?

— Уддалай олмаймиз, — дейишади заводларнинг директорлари бараварига. — Бундай моллар ишлаб чиқариш хусусида бизнинг имкониятларимиз ҳисобга олинмаган.

— Имкониятларни қидириб топинглар-да, — таклиф қилади бошқарма савдо бўлимининг бошлиғи Ф. Ғиёсов ва «Хозторг» областлараро базаси директорининг ўринбосари С. Бағиров. — Ахир бир умр ибтидоий буюмлар ишлаб чиқариш билан шуғулланаверасизлармми?

Сўнгги далилга эътироз билдириш қийин. Бирон бир оддийгина нарса чиқаришни корхона ўзлаштириб олади-да, кейин унга эҳтиёж бор-йўқлигини ҳисобга олмай ўша молни қалаштириб ташлайверади. Ҳозир савдо тармоқларида металлга ишлов бериш бўйича ишлаб чиқариш бирлашмаси тайёрлаган 80 минг сўмлик кетмон ва «Хозбитизделий» ишлаб чиқарган 159 минг сўмлик сандиқлар, сопол буюмлар йиғилиб ётибди. «Гелион» корхонаси кир қисқичларни, «Кинап» заводи болалар стулчаларини эҳтиёждан зиёд ишлаб чиқараётир. Корхоналардан иш ҳақи фондининг бир сўми ҳисобига халқ истеъмоли моллари ишлаб чиқариш қаттиқ талаб қилинади-ю, аммо молларнинг хилларига нисбатан талабчанлик ҳали ҳам суст.

— Турмушда ишлатиладиган мураккаб буюмлар ишлаб чиқаришни ўзлаштириш керак, — тан олади «Союзэлектробитмаш»нинг бош директори В. Чжен. — Ўша қориштиргич ва кофе майдалагичларни биз ҳам ишлаб чиқаришимиз мумкин эди. «Малютка» учун корпуслар ва деталларни тайёрлаш унча қийинчилик туғдирмайди. Уларни ишлаб чиқаришни ўзлаштира оламиз. Лекин бизни электр моторлар билан ким таъминлайди? Бошқа бир жиддий масала — биз у ёки бу молга бўлган эҳтиёжлар тўғрисида аниқ маълумотларга эга бўлишимиз керак. Арзимаган буюртмани бажариш мантиқсиз — норентабель ишдир. Запасларни кўпайтириш ҳам фойдали эмас, «ўлик» буюмларни кўпайтиришдан нима фойда? Менинг назаримда харидорлар эҳтиёжи денгизида савдо ҳали биз учун кема бошқарувчилик қилишга тайёр эмас.

«Малютка» ёки қориштиргичлар хусусидаги гапларга келсак, улар шунчаки айтилди. Бошқа бир қатор молларга келганда Чженнинг ҳавотирланиши ўринли. Бундан икки йил муқаддам корхона ҳалта-аравача ишлаб чиқаришни йўлга қўйди. Республика Савдо министрлигидан каттагина «тираж» учун буюртма ҳам олинди. Дастлабки 5 минг донаси бир пастда сотилиб кетди. Навоийлик қўшнилар шунча миқдордагисини олишди. Кейинчалик ҳалта-аравачага бўлган эҳтиёж кескин камайди. Ҳозир Самарқандда мазкур маҳсулот йўқ магазин онда-сондагина учрайди.

Яна савдо ҳам, ўз ҳолича, ишлаб чиқариш ҳам ўз ҳолича иш кўряпти. Илгари шундай бўларди, ҳозир ҳам шундай. Ваҳолонки, шаҳар ижроия комитети ҳузурида халқ истеъмоли моллари ишлаб чиқариш бўйича мувофиқлаштирувчи кенгаш мавжуд. Аммо томонларни муросага келтиришга, уларнинг куч-ғайратини жамлаб, бозорни турмушда асқотадиган хилма-хил маҳсулотлар билан таъминлашга даъват этилган бу кенгаш проблемалардан бирортасини ҳам ҳал этмади.

Бунинг учун, очиғини айтганда, кенгашнинг етарли ваколати ҳам йўқ. Бинобарин, уни тегишли изга солиб юбориш учун қудратли дастакка ҳам эга эмас. Аммо бу ўринда кооперация имкониятлари хусусида ўйлаб кўриш керак.

Агар мураккаб буюм ишлаб чиқаришга танҳо бир корхонанинг «тиши ўтмаса», у ҳолда бундай «ёнғоқ»ни кўплашиб чақишга уриниб кўриш керак. Кўпгина буюмлар учун областнинг ўзидан осонгина шериклар топиш мумкин. Зотан, Самарқанд ва унинг ташқарисида «А» группага мансуб қарийб йигирмага яқин саноат корхонаси бор.

Бироқ шерикларни ким қидиради? Агар куч-ғайратларни мувофиқлаштиришга шаҳар ижроия комитети ҳузуридаги кенгашнинг қурби етмаса, ишга принципиал янгича ёндашиш — хўжалик ҳисобидаги воситачилик ташкилотини тузиш тўғрисида ўйлаш вақти етмадимикан? Ўз ихтиёрида чизмалар ва Самарқанд магазинларида йўқ буюмлар намунасига эга бўладиган бундай ташкилот область корхоналаридаги ишга яроқли чиқиндилар кадастрини эътиборда тутган ҳолда кучларни бирлаштиришнинг энг мақбул вариантларини танлаб бериши мумкин бўларди. Ана шу хизмати учун эса у фойданинг муайян проценти миқдорида тегишли ҳақ олган бўлур эди.

Областда куч-ғайратни кооперациялаш борасида атак-чечак қадамлар бор. Воситачилик ташкилоти улар сонини кўпайтириши мумкин. Проблемани ҳал этишнинг бундай вариантини «Госснаб»нинг область бошқармасида қўллаб-қувватлашмоқда, савдо ходимлари ва ишлаб чиқарувчилар ҳам шунинг тарафдори. Гапдан ишга ўтишгина қолди. Ташаббусни ким қўлга оларкин?

В. КАРИМОВ.

СИФАТЛИ ВА

МОЛЛАР—ХАЛҚҚА!

• Давлат қабули: сифат кафолати

НАЗОРАТ САБОҚЛАРИ

Бир ярим минг дона. «Қизил тонг» фабрикасининг Красногорскдаги филиалида болалар учун ана шунча енгил пальто тайёрланди ва ҳеч қандай эътирозсиз тайёр маҳсулотлар омборига қабул қилинди. Аммо унинг кетидан мукофот эмас, балки жарима тўлаш хабари келди. Илгариги ўлчовларда оддий факт ҳисобланган бу иш фавқулодда воқеага айланди.

Гап шундаки, болаларнинг пальтоларини тайёрлаганлар унинг ҳаммасини давлат қабулини хабардор қилмай магазинга жўнатишди. Давлат қабули вакиллари пальтоларнинг ҳаммасида брак борлиги ва уларнинг нархини арзонлаштириш ёки қайта тикишга жўнатиш лозим деб топдилар. Меъёрига етказилмаган маҳсулотларга нисбатан доим шундай қилинади. Айбдорларни жазоладилар.

Бугунги кунда тармоқнинг энг яхши корхоналаридан бири «Қизил тонг»да, ОТК назорати «ура-ура» билан ўтказиб юбораверган маҳсулотнинг ҳар учтасидан бири қусурли бўлиб чиқмоқда ва давлат қабули уни қайта ишлашга жўнатмоқда. Илгари бир маромда ишлаш шуҳратини орттирган тикув конвейери оқсаб қолмоқда. Тикувчиларнинг меҳнат унумдорлиги кескин тушиб кетди. Мана, бир неча ойдирки улар маошни камроқ олишяпти. Ўртача эллик сўмга яқин кам бўлмоқда. Бошқача қилиб айтганда, корхона тикув цехлари асосий ишчиларининг маоши қарийб учдан бирига қисқарди. Маҳсулот сифати билан бирга жонажон корхонанинг фирма маркаси обрўси ҳам ошаётганлигини ишчилар идрок этишяпти. Аммо бу юзлаб оилаларнинг бюджетида пайдо бўлган танқислик ўрнини босармикан?..

— Мана буларнинг ҳаммаси тикувчилардан тушган ариза ва рапортлар, — учта семиз папкани кўрсатди давлат қабули раҳбари М. Х. Обидова. — Улар бизнинг қарорларимизга эътироз билдиришмаяпти, шикоят қилишмайди, балки маслаҳат беришяпти, таклифлар киритишяпти. Маҳсулот сифатини қандай ошириш, у ёки бу операцияни такомиллаштириш, нуқсонлар сабабларини бартараф этиш хусусида бош қотиришяпти. Таклифларнинг деярли ҳаммаси фойдали. Кўпчилиги бўйича чоралар кўрилди.

«Қизил тонг» тикувчилари давлат қабули ходимларини ўз иттифоқчилари деб билаётганлиги муҳим жиҳатдир. Назоратчилар нафақат потокдаги машинани тўхтатиб қўйишлари, туркум-туркум пальтоларни қайтаришлари мумкин. Шу билан бирга улар бракнинг сабабларини ишбилармонлик билан аниқлайдилар, раҳбарлар ва мутахассислардан шу сабабларни тугатишни талаб қиладилар.

Кўпинча ишчиларнинг ўзлари конвейерни тўхтатадилар. Яқинда бригадир Е. Штирева бичиш цехининг сифатсиз ярим фабрикатини қабул қилишдан бош тортди. Мастер Ю. Морозова эса пальто деталларида ҳар хил рангдаги материални сезиб қолиб, потокдаги машинани тўхтатиб қўйди. Улар давлат қабули ходимлари билан биргаликда брак қаердан пайдо бўлаётганлигини тезроқ аниқлаб унинг сабабларини бартараф этдилар ва яна ишга киришдилар.

Давлат қабули ходимлари Сабоҳат Қудратова ва Людмила Севостьянованинг хизмат вазифасига фақат бичиш сифатини назорат қилиш ва учинчи тикув цехи маҳсулотларини текшириш киради. Ҳар иккаласи ҳам илгари тажрибали тикувчи бўлишган, улар кўп вақтни бевосита поток тепасида ўтказишади. Мастер билан биргаликда бутун технология занжирини кўздан кечириб чиқишади, бир ерда технология операцияларини бажаришдаги хатоларни кўрсатишса, бошқа бир ерда янгигина ишга келган тикувчига эринмай маслаҳатлар беришади.

Маҳсулотларни шунчаки яхши ва ёмонга ажратишга эмас, балки, сифатли маҳсулот ишлаб чиқаришдан сабоқ беришни давлат қабули ходимлари ўзларининг энг муҳим вазифаларидан бири деб ҳисоблашади. Давлат қабулининг социал, тарбиявий аҳамияти ҳам унинг иқтисодий фойдасидан кам эмас.

Янгилик туфайли коллектив психологиясида бурилиш рўй берди — тобора кўпроқ ишчилар ўз меҳнатларини, авваламбор сифат нуқтаи назаридан баҳоламоқдалар.

Ана шу социал-ахлоқий натижалар кетидан давлат қабули ходимлари ишининг иқтисодий натижаси ҳам кўриниб қолди — йил бошидан бери қайта ишлашга қайтарилган маҳсулотлар проценти икки баравар қисқарди.

Назорат кўпгина тикувчиларни ўз меҳнатини оқилона ташкил этишга ўргатди, резервларини қидириб топишга мажбур қилди. Аммо ана шундай сабоқни тикувчилик бирлашмаси маъмурияти қабул қилишни сира хоҳламаётир.

Ҳозир тикувчилик ишлаб чиқариш бирлашмасининг бош корхонаси тикувчилик потокларида ҳар бир сменада 200 тадан зиёд ишчи ўрни бўш турибди. Илгари кўпгина тикувчилар икки, ҳатто учтадан технология операциясини муваффақиятли бажара олганликлари учун узоқ йиллар давомида бундай аҳвол муваффақиятли бартараф этиб келинган эди.

—Баъзан, яширишнинг ҳожати йўқ, маҳорати мундайроқларни ҳам ишлатаверардик, — тан олди 3-тикув цехининг бошлиғи М. Одилова, — Давлат қабули жорий қилинганидан эътиборан бундайлардан воз кечишга тўғри келди. План ўша-ўшалигича бўлгани билан ҳар бир ишчи нагрузкаси кескин кўпайди. Ана шунда биз тикувчиларимиз жуда ҳам камлигини ҳис этдик.

Ҳақиқатан ҳам бирлашманинг 2,5 минг кишидан иборат саноат-ишлаб чиқариш ходимлари орасида тикув участкаларининг асосий ишчилари, яъни бевосита кийим тикадиганлар тахминан ўша миқдорнинг ярмини ташкил этади. Ана шу 1350 тикувчининг иш ҳақи тўғридан-тўғри миқдор кўрсаткичларига, бугунги кунда эса маҳсулот сифатига тўғридан-тўғри боғлиқдир. Чунки уларга ишбай усулида ҳақ тўланади.

Қолган ходимлар — механиклар, электриклар, комплектлаш цехи ходимлари, бошқарув аппарати ходимлари ҳаммаси, «бировлон омоч билан, еттовлон чўмич билан деганларидек», вақтбай усулида ҳақ оладилар. Демак, давлат қабули маҳсулотларни юз процент қабул қиладими, ёки ҳаммасини бракка чиқарадими, бундан қатъи назар, уларнинг маоши ўзгармайди. Аммо тикувчилар планни ошириб бажаргудек бўлсалар, у ҳолда коллективнинг иккинчи ярми ҳам мукофотдан баҳраманд бўлади.

Бу ишларда мантиқ ахтариб биз корхонанинг бош экономисти Е. Великаяга мурожаат қилдик. Аммо корхона экономикасининг биринчи стратегидан давлат қабули тақозоси билан корхона ходимлари стуктурасини қайта қуриш тўғрисида, ёрдамчи цехлар, хизмат кўрсатувчи, бошқарувда ишловчи ходимлар сонини қисқартириш ва ана шу ҳисобга асосий ишчилар сафини мустаҳкамлаш ҳақида бирон-бир гап эшитмадик.

— Бирлашма бу йил хўжалик юритишнинг янги методларига ўтди, — деди Е. Великая. — Бирлашмада экономика масалаларини ҳал этишда мустақиллик олаётган эканмиз, яқин вақт ичида ишлаб чиқариш ҳажмини 10 процентга оширишни планлаштирмоқдамиз, бунда 8 процент ўсишга ходимлар сонини кўпайтириш ҳисобидан... эришамиз.

Асосий резерв меҳнатни прогрессив усулда ташкил этишда эканлигига қарамай, «Қизил тонг» корхонасида ана шундай экстенсив йўлдан боришга қарор қилишди. Давлат қабули тикувчилар меҳнати натижасини янгичасига баҳолашга ўргатди. Пировард натижада бичиқчилар, фурнитурачилар, пахта солиш ва мўйна ёқа участкалари ишчилари, электриклар ва механиклар меҳнати пировард натижада ўз мужассамини топиши учун уларни оралиқ поток бригадаларга бирлаштириш зарур. Хўжалик ҳисоби эса асосий ва ёрдамчи ишчилар нисбатига ўзгартишлар киритишни тезлаштиради.

Ишончимиз комилки, пировард натижадан ҳар бир ишлаб чиқарувчи манфаатдор бўлган бундай ишчи коллективларининг маҳсулотига нисбатан давлат қабулининг ҳам эътирозлари кам бўлади.

Р. ЗАГРАТДИНОВ.
О. СТРЕЛЬНИКОВ.

ОЁҚҚА ЯРАШМАГАН ТУФЛИ

Чиройли, пишиқ-пухта, унча қиммат бўлмаган пойабзал қидирмоқдамиз. Бунга вақт, куч кетяпти. Агар ўзимизга бирон-бир оёқ кийими топган бўлсак, бу пойабзал саноатидаги нуқсонларнинг ўрнини қопловчи — четдан келтирилган маҳсулотлардир. Аммо болаларга келсак, уларга мос пойабзални топиш амри маҳол. Улар кам келтирилади. Чунки, ички бозорда бундай буюмларнинг нархи арзон бўлганлиги учун хазинага қимматга тушмоқда. Шу туфайли ўзимиздаги фабрикаларнинг маҳсулотларига кўз тикишдан бошқа илож йўқ. Хўш, болалар пойабзаллари харидорлар эҳтиёжини қондиряптими?

...Биз шундай режа туздик: Янгийўлдаги болалар пойабзал фабрикасига уч киши — харидор, сотувчи ва мухбир борадиган бўлдик.

Шаҳар савдо идорасида сотувчи ролига пойабзал уйининг бўлим мудири Эътибор Маҳкамованинг номзодини таклиф қилишди. Харидорни ўзимиз дўконда топадиган бўлдик. Аммо масаланинг битта ишкаллиги чиқиб қолди. Болалар пойабзаллари намойиш қилинадиган стеллажлар олдида ҳеч ким йўқ эди.

— Одамлар секциямизга маҳсулотлар келтириладиган кунларда ташриф буюришга ўрганиб қолишган, — тушунтирди Эътибор. — Бундай қараганда танлайдиган оёқ кийимларининг ўзи ҳам кам бўлади. Мана бу туфличалар 1983 йилдан бери турибди. Сандалларнинг қўйилганига уч йил бўлди. Шунга ўхшаш ортиқча нарсалар жуда кўп.

— У ҳолда бунақанги молларни сотувдан чиқариб ташланглар ёки нархини туширинглар.

— Иложи йўқ. Бунга июнь ойида хўжалик ҳисобига ўтганимизда муваффақ бўламиз. Ўзимиз оладиган фойда ҳисобига арзонлаштирамиз. Айни пайтда молларни ҳам бошқача қабул қиладиган бўламиз. Харидорларнинг талаб-эҳтиёжларига жавоб берса қабул қиламиз, бўлмаса — йўқ.

Орадан ўн беш минут ўтди. Бироқ харидордан дарак йўқ. Уни «Болалар дунёси»дан қидиришга қарор қилдик.

Бу ерда одам гавжум. Секцияда уч харидорга дуч келдик. Бир жувон хўрсинди-да, охири бошмоқча сотиб олишга қарор қилди. Пулини тўлади. Танишдик. Любовь Алферова, бўёқчи экан. Ундан фабрикага боришни истайсизми, деб сўрадик. У розилик билдирди.

...Корхона ҳақида қисқача маълумот. У етти ёшгача бўлган кичкинтойлар учун салкам 3 миллион жуфт пойабзал тикади. Белоруссиялик пойабзалчилар билан мустаҳкам алоқалари машҳур. Корхона шу алоқа туфайли кейинги вақтларда маҳсулот турларини икки баравар оширди. Ҳозир бу ерда 150 хил моделдаги маҳсулотлар тайёрланмоқда.

Хуллас, фабрика бугун харидорларга нималарни таклиф қилмоқда? Биз тайёр маҳсулотлар омборидамиз. Стендда ўн тўрт моделдаги баҳорги ассортимент моллари бор. Алферова узоқ ўйлагандан сўнг полкадан оч бинафша рангли туфличани қўлига олди. «Унчалик яхши бўлмаса ҳам сотиб олган бўлардим», — деди. «Сотувчи» туфлича ёнига сандалет ва полуботинкани қўшиб узатди: «Булар ҳам узоқ ётиб қолмайди», деди.

Фабрика директори Тўхта Темирович Норов бир оз эсанкираб қолди. У бу учрашувдан кўпроқ нарсани кутган эди. У яна маъқул бўлмаган моделни таклиф қилади, афзалликларини мақтайди. Аммо менинг ҳамроҳларим ўз сўзларида қаттиқ туриб олдилар.

Иккала аёл маҳсулот танлаётганда қандай мезонларга қараб иш тутишди? Улар пойабзалнинг ташқи қиёфасини, пишиқ-пухталигини, модельер фикрининг оригиналлигини биринчи ўринга қўйишди.

Цехларда маҳсулотлар ассортименти катта. Биз омборда кўрган пойабзалдан ташқари яна бир қанча моделларни ишлаб чиқаришга қўйишга тайёргарлик кўрилмоқда. Ана шундай янги маҳсулотлардан бири замшадан безак берилган туфлидир. Эътибор кўпдан биладиган дугонасини кўргандай кулимсиради. «Мана уч йилдирки, шунга ўхшаганларини сотолмай доғдамиз». Мана бу кулранг чармли, сариқ қулоқчали, оқ шнурли ва мис фурнитурали полуботинкалар эса ҳадемай дўкон пештахталарида пайдо бўлади. «Харидор» ўша заҳоти уни «дидсиз тайёрланган», деб баҳолади. «Сотувчи» унинг фикрига қўшилди. Смена бошлиғи Э. Фаст эса улар билан: «Болаларга мана шундай ёрқин моделдаги оёқ кийимлари ёқади», деб баҳслашишга уринди.

Фаст ва Норов ташаббусни қўлларига олишга уриниб кўришди. Улар потокдаги энг яхши молларни келтира бошлашди.

— Ёқадими? — смена бошлиғининг қўлида оппоқ капалакчали хушбичим туфлича кўринди.

Ҳа, у ёқди. Аммо Норов келтирган тўқ қизил, нурли босоножкаларнинг ёқишига шубҳамиз бор. Бундай қараганда модели ёмон эмас. Аммо нима учун унинг шнури орқадаги камарчага ўтказилган? Ахир, у киши юрганда тагликка тушиб қолиши ёки оёқни қийиб юбориши мумкин-ку!

— Шнурни ён томондан боғлайдиган қилинг, — таклиф этди «сотувчи». — Ана ўшанда уларни харид қилишади.

Албатта, бу хусусий тартибда берилган маслаҳатдир. Хўш, ишни яхшилашга нималар халақит беряпти? Харидорлар талаб-эҳтиёжларини ўрганувчи савдо ташкилотлари корхоналарни керакли маҳсулотлар ишлаб чиқаришга йўналтирсалар бўлмайдими? Корхоналар уларнинг маслаҳатига кўра, ишлаб чиқараётган маҳсулот сифати ва турларига тузатишлар киритсалар бўлмайдими? Ана шунда иккала томон ҳам ютади-ку! Ундан ташқари моделларни дастлабки тарзда ишлаб чиқариш ва олдиндан кийиб кўриб имтиҳон қилиш мумкин бўлади-ку!

— Ундай ҳолда ортиқча дахмазаларга ҳам ўрин қолмайди, — фикримизга қўшилди Маҳкамова.

— Бу ҳақда ҳам ўйлаб кўрган эдик, — дейди Норов.— Шаҳар савдо идорасига фирма магазинини очишни таклиф этдик. Аммо бизга министрликка мурожаат қилинглар, дейишди. Шу билан ёпиғлиқ қозон ёпиқлигича қолди.

Буни биз корхоналар харидорлар эҳтиёжларини ўрганишда аввалгидек эскичасига ишлаяпти, деб тушундик. Шунинг учун ҳам корхоналарнинг кўпгина маҳсулотлари харидорларга ёқмаяпти.

Энди пойабзалларнинг тикилиш сифатига келайлик. Ўраб қўйилган оёқ кийимларидан бир нечасини олдик. Уларнинг ҳар бирида уч-бештадан нуқсон бор. Чармлар текис қирқилмаган, чоклар қийшиқ олинган, рантлар бир-бирига ёмон уланган. Агар давлат қабули вакиллари келиб, молларнинг бошқа камчиликларини қидирганларида бормиди? Уларни узоқ кутишга ҳожат йўқ. Келаси йилдан бошлаб фабрика давлат қабулига ўтади.

Биз кўрсатган нуқсонларни Норов бу брак эмас, деб хаспўшлашга уринди. Унингча, булар йўл қўйилиши мумкин бўлган камчиликлар экан. Эҳтимол шундайдир. Лекин харидор буларни сифатсиз деб барибир сотиб олмайди-ку!

Масаланинг асл моҳиятига келдик. Фабрикада «қандай қилиб тикяпмиз» ва «қандай қилиб тикиш керак» сўзлари ўртасидаги фарқни билишадими? Ҳа, билишади. Корхонадагилар ўз фаолиятларига танқидий баҳо беришмоқда. Нуқсонларни бартараф этиш учун чора-тадбирлар кўришмоқда. Техника назорати бўлими контролерлари меҳнатига ҳақ тўлаш тартиби ўзгартирилди. Бунинг учун уларнинг иш натижалари цехларнинг кўрсаткичларидан ажратиб олинди. Технология интизомини мустаҳкамламоқдалар. Энг кўп брак чиқарадиган операцияларни аниқладилар. Ишда бироз силжиш сезилмоқда. Аммо Ватанимизда ишлаб чиқарилаётган энг яхши болалар оёқ кийимларидан орқада қолиш яққол сезиляпти.

Ўртадаги фарқни қисқартиришнинг имконияти борми? Бор! Келаси йил моделларини кўрсатганларида бунга ишонч ҳосил қилдик. Юздан ортиқ моделдан йигирматаси ҳатто чет эл фирмалари маҳсулотлари билан рақобат қилиши мумкин. Бунинг учун фақат потокда худди шундай моделдаги моллар кўплаб ишлаб чиқарилиши, унинг сифатига доғ туширмаслик керак.

Яширмаймиз. Янгийўллик пойабзалчилар чет эллик ҳамкасбларига нисбатан бошқача шароитларда ишламоқдалар. Техник жиҳатдан жиҳозланиш, фойдаланилаётган материалларнинг сифати, меҳнатни интенсивлаш даражаси ва бошқа жиҳатлар бўйича улардан орқададирлар. Бу фарқни осонликча йўқотиб бўлмайди. Бироқ хўжалик механизмини қайта қуриш жараёнида бу фарқ қисқармоқда. Иқтисодий жиҳатдан мустақиллик ошди, ишлаб чиқариш ходимлари қўл-оёғини боғлаб қўйган кўпгина тўсиқлар бартараф этилди. Давлат корхоналари ҳақидаги қонун лойиҳаси ҳам тармоқни ривожлантириш учун янги имкониятлар яратиб беради. Бу имкониятлардан фойдаланишни ўрганиш, харидорлар талаб-эҳтиёжларини қондириш учун одимларни жадаллаштиришимиз керак.

Р. МУХАМЕТЗЯНОВ.

Бекободдаги Ўзбекистон металлургия заводининг сирланган чойнаклар ишлаб чиқариш корпусида роботлаштирилган участка ташкил қилинди. Бу ерда Ватанимизда тайёрланган «Циклон—5» роботлари ўрнатилди. Шу тариқа корхонада сирланган идишлар ишлаб чиқариш кўпайиб бормоқда.

Суратда: заводнинг халқ истеъмоли буюмлари ишлаб чиқариш цехи илғор сирловчиси Неля Ҳайдарова тайёрланаётган янги хил маҳсулотлар билан.

В. ВТЮРИН фотоси (ЎзТАГ).

МОМИҚ КАМЛИГИГА КИМ АЙБДОР?

Харидор аёл сотувчи кўрсатган момиқни ушлаб кўрди-да, хафа бўлганини яширолмади.

— Йўқ, бўлмайди. Менга юмшоқроғи, тозароғи керак. Ўғлимга пальто тикмоқчи эдим.

Сотувчи эса ажабланди. Хўш, бу молнинг нимаси ёмон? У таърифлаган «яхши мол» момиққа деярли ўхшамасди. Кулранг, ифлос эди. Оддий қилиб айтганда, пахтани қайта ишлашдан чиққан чиқит эди, холос.

— Ҳа, бизда кийимбоп момиқ масаласи муаммо бўлиб қолмоқда, — дейди Урганч шаҳар саноат моллари савдоси идорасининг директори Р. Зарипов. — Биз момиқни Қорақалпоғистондан сотиб оламиз. Келаётган маҳсулотнинг кўпи брак. Биз қўшниларимизни танқид қиламиз. Лекин улардан ўрганадиган томонлар ҳам бор. Масалан, Элликқалъадаги момиқ титиш цехини олайлик. Бизни момиқ билан таъминловчи бу цех... ғишт заводи ҳузурида ташкил этилган. Бизнинг областда эса пахта тозалаш заводларидан чиқаётган чиқитлар тоғ-тоғ уюлиб ётсада, ишчи кучлари етарли бўлса-да, момиқ тайёрланмайди.

— Шубҳасиз, момиқ керак. Биз анчадан бери уни ишлаб чиқаришни йўлга қўйишни ўйлаб юрибмиз, — дейишди менга маҳаллий саноат бошқармасидагилар. — Бироқ министрлик йилига 2,5 миллион сўмлик маҳсулот ишлаб чиқариш қувватига эга момиқ фабрикаси қурилиши муддатини чўзиб келмоқда. Боғот районида корхона учун ер участкаси ажратилган. Архитектура-планлаштириш топшириғи ҳам бор. Аммо... Ҳар ҳолда юқоридаги идораларга кўп нарса боғлиқ.

Очиғи, қирқинчи, эллигинчи йилларда момиқлар истаганча топиларди. Уни худди шу маҳаллий саноатга қарашли артелларда ишлаб чиқаришарди. Улар учун махсус фабрикалар қурилмаганди. Оддий ускуналарни бостирмалар тагига, исталган яроқли биноларга жойлаштириб момиқ тайёрлашарди. Бунинг учун айтарли маблағ ҳам сарфланмасди. Аксинча чиқитлар исроф бўлмасди, кўплаб одамлар иш билан таъминланганди, аҳоли эса ўзига керакли маҳсулотни оларди.

Наҳотки, ҳозир ана шу принцип асосида ишни ташкил этиш мумкин эмас. Маҳаллий саноат шунинг учун ҳам маҳаллий деб аталадики, у иш билан банд бўлмаган ресурслардан тўлароқ фойдаланишга даъват этилган. Бунинг учун ҳар доим ҳам катта корхоналар қуриш шарт эмас.

Муаммони ҳал этишда кооператив бирлашмалари катта роль ўйнаши мумкин.

— Юқоридаги принцип асосида кичик корхоналарда ошхонабоп элаклар, сопол кўзалар, тандирлар, халқ истеъмол молларининг кўплаб буюмларини ишлаб чиқариш мумкин. Буларга талаб-эҳтиёж катта. Аммо кам тайёрланмоқда, — ҳисоблайди Урганч шаҳар саноат моллари савдоси идорасининг товаршуноси С. Абдуллаева.

— Оҳак ҳам жуда зарур. Усиз қишлоқ уйларининг ободонлигини таъминлаш қийин. Бундан ташқари усиз хўжалик усулидаги қурилишларни кенгайтириб бўлмайди. — Бу Гурлан районидаги «Коммунизм» колхози раиси ўринбосари К. Исмоилов фикри.

Дарвоқе, область маҳаллий саноат бошқармасида оҳак цехи қуриш учун ҳужжатлар тўпланган. Бироқ яна юқоридан кўрсатма кутишяпти. Маҳаллий индустриянинг навбатдаги катта корхонасини ишга туширмасдан туриб, бу муаммо ҳал этилишига ишонмайдилар ёки ишонишни истамаяптилар.

Қадим-қадимдан оҳакни ер печларида пишириб келишган. У мураккаб эмас. Аммо сердаромад иш. Область маҳаллий саноат бошқармаси оҳакнинг ҳар бир тоннасидан етти сўмдан зиёд фойда олади. Шундай экан, дўконларни оҳак билан тўлдириб ташласа бўлмайдими? Ҳозирча эса йилига 3 минг тоннадан камроқ оҳак пишириш плани жуда осонлик билан бажарилиб келинмоқда. Халққа эса бу етмайди.

Табиийки, ҳар қандай ишлаб чиқариш, шу жумладан, маҳаллий саноат ҳам такомиллаштиришга, янги корхоналар қурилишига муҳтож. Ҳозирча эса хоразмлик маҳаллий саноатчилар техника тараққиётидан ўзига хос ниқоб сифатида фойдаланмоқдалар. Унинг соясида моддий ресурслардан фойдаланиш ва харидорлар эҳтиёжини тўлароқ қондириш тўғрисида ғамхўрлик қилишдан ўзларини олиб қочмоқдалар.

К. ЦИКАНОВ.

ШИКОЯТЛАР ДАФТАРИ— ТАКЛИФЛАР УЧУН

МАГАЗИН ПЕШТАХТАСИГА ЙЎЛ

«Узбитпластик» илмий-ишлаб чиқариш бирлашмасининг фирма магазинида... шикоят ва таклифлар дафтари жуда қўлма-қўл. Йил бошидан бери унинг ярмидан кўпи ёзувлар билан тўлган. Уларнинг характери эса (бу ғайритабиий туюлиши мумкин) савдо зали маъмуриятини хурсанд қилаётир. Гап шундаки, харидорлар дафтарни асосан таклифларини ёзиш учун талаб қилишади. Аслида талаб қилишга ҳам ҳожат йўқ— атрофига юмшоқ ўриндиқлар қўйилган буюртмалар столи устидаги телефон ва дафтарнинг ўзи харидорларни шундоққина чорлаб турибди. Улар бирон-бир молнинг сифати ва миқдори бўйича ўз фикрларини айтиш имкониятидан бажонидил фойдаланмоқдалар. Бошқа бир нарса ҳам диққатга сазовор: магазин дирекциясигина эмас, молларни етказиб берадиган асосий шерик — корхона раҳбарлари ҳам худди шу ернинг ўзида одамларнинг истаклари билан танишадилар.

Буюртмаларга кўра, эҳтиёжларни адреслар бўйича қаноатлантириш усулини ҳам қўлланмоқдамиз. Ишларимиз ҳажми кўпаяётганлиги муносабати билан биз илмий-ишлаб чиқариш бирлашмаси дизайнерлари, конструкторлари, товаршунослари ва ҳатто психологлар ёрдамига таянмоқдамиз. Улар бизга харидорлар эҳтиёжини шакллантиришда ёрдам беришмоқда.

Буюмларни кўргазмага қўйиб сотишни мунтазам ўтказиб туриш ҳам шу мақсадга хизмат қилаётир. Сўнгги кўргазма февраль ойи охирида ташкил этилди. Унда «Узбитпластик»нинг 14 та янги маҳсулоти намойиш қилинди. Аммо уларнинг ҳаммаси ҳам харидорлар дидига мос келавермади, лекин тадбирнинг фойдали эканлиги шубҳасиз эди. Икки кун ичида одатдаги кунлардаги 6—7 минг сўм ўрнига 30 минг сўмликдан зиёд маҳсулот реализация қилинди. Шу билан бирга кўргазмага қўйиб сотиш тадбири танланган йўл тўғрилигини ўзига хос текшириб кўриш, харидорлар эҳтиёжи ўзгаришини кузатиб боришнинг пухта методи бўлиб қолди.

Аммо айнан шундан кейин дафтарда гинахонлик оҳангидаги ёзувлар пайдо бўлади: «Роса навбатда турдик, аммо барибир бўртма картинадан бизга етмади... «Туристларга мўлжалланган нарсалар комплекси нега йўқ бўлиб кетди?», «Нега пластикадан ясалган дарахт ва гуллар йўқ?» Демак, ҳар ҳолда баъзи нарсалар танқис бўлиб турибди.

— Ҳа, ҳозирча шундай ҳам бўлиб турибди, — тушунтиради магазин директори В. Стаховский. — Аммо қизиғи шундаки, бундан икки-уч ой муқаддам сотилмай ётган моллар ҳозир бирдан танқис бўлиб қолди? Мен бу ерда ўша бўртма картиналарни, туристлар комплектини, интерьер буюмларни назарда тутяпман. Шу боисдан биз ана шу молларни навбатдаги спецификацияга, яъни моллар ассортименти ва уларнинг энг кам миқдори бўйича «Узбитпластик» билан тузиладиган икки томонлама шартномага шошилинч равишда киритамиз. Бу ўринда маҳсулотларнинг жуда оператив равишда алмашиниб турганлиги салбий роль ўйнагандир, балким. Харидорлар сунъий яшил табиатнинг уй ичига ҳусн бахш этишини ниҳоят билиб олганга ўхшайди, биз эса шундай нарса кераклигини улардан сўрамай қўйганмиз. Илмий-ишлаб чиқариш бирлашмасининг Жиззах филиали етказиб бераётган хўжалик молларига бўлган эҳтиёж ҳам гоҳ зўрайиб, гоҳ пасайиб туради. Хуллас, бизнинг ишимизда жуда ҳушёр бўлиб туриш керак.

Лекин ҳар қалай танқис моллар масаласи нима бўлади? Балки бирлашманинг қуввати етишмаётганидан бу танқисликни йўқ қилиб бўлмас? Бу савол «Узбитпластик»нинг бош директори А. Мелкумовга қаратилган.

— Гап бунда эмас, — дейди у. — Биз биринчи квартал якунлари бўйича фирма магазинига ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан қарийб бир ярим марта кўп маҳсулот етказиб бердик. Бундан ташқари пландан зиёд чиқарилаётган маҳсулотларнинг ҳаммаси ҳам магазинга юборилиб турибди. Планнинг барча позициялари бўйича ўсиш бор. Яна нима қилиш мумкин?

Модомики, бирон бир нарса етишмаётган экан, қиладиган иш бор. Корхона харидорлар манфаатини қанчалар актив акс эттирса, ҳаммага ҳам шунчалар яхши бўлади.

Фирма магазини билан ўзаро муносабат тўғрисидаги гапни илмий-ишлаб чиқариш бирлашмасида давом эттириб, бу ишда магазин ўз вазифасини ёмон бажараётганини билиб олдик. Харидорлар эҳтиёжи ҳафсала билан ўрганилмоқда. Истеъмолчилар билан яқиндан мулоқот жуда кўп нарса —одамнинг молга муносабатига, у магазинда ўзини қандай тутишига боғлиқ эканлигини кўрсатди.

Бунда шуниси муҳимки, маълумотларни фақат тўплаш билан чекланмай, уларни илмий ва социологик жиҳатдан таҳлил қилиш, сўнгра ишлаб чиқариш имкониятлари билан таққослаб, сотишга қўйиш учун янги маҳсулотлар чиқариш тўғрисида бир қарорга келиш даркор.

В. БЕКМЕТОВ.

• Бахтимиз учун курашганлар

ПАРТИЯ ИШИГА САДОҚАТ

Революцион кураш давомида коммунистлар кенг оммани уюштира билиб, чоризмни ағдариб ташлаш учун курашга бошладилар. Ҳаётни революцион тарзда янгилаш учун ана шундай қаҳрамон курашчилар орасида революционер-интернационалист Николай Фёдорович Гикало ҳам бор. У 1887 йилда Одессада хизматчи оиласида туғилди. 1915 йилда Тифлис ҳарбий-фельдшерлик мактабини тамомлади. Лекин профессионал революционер бўлганлиги учун бу касбда ишламай революцион курашга киришиб кетди. 1917 йил унинг ҳаётида кескин бурилиш ясади. Ўша йилнинг июль ойида Ленин партияси аъзолигига қабул қилинди.

Н. Ф. Гикалонинг бутун жўшқин ва кўп қиррали фаолияти партиявий иш билан боғланган. У РКП(б) Грозно шаҳар комитетининг раиси, шу шаҳар ижроия комитетининг раиси ва сўнгра Грозно шаҳар совети қуролли кучларининг қўмондони бўлиб ишлади.

Партия архивида сақланаётган ҳужжатларнинг бирида партия ходими ўз қўли билан ёзишича граждан лар уруши даври — 1918 йилдан 1920 йилгача у Тверь қўзғолончилар армиясига қўмондонлик қилиб деникинчиларни тор-мор этишда қатнашган.

Партия ўзининг шонли фарзандига чуқур ишонар, ва уни энг масъулиятли ишларга юборарди. Доғистон, Шимолий Кавказ, Озарбайжон, Москва, Белоруссия, Харьков ва Ўзбекистонда ана шундай масъулиятли лавозимларда ишлади. Тошкентга келгунга қадар 1925—1926 йилларда ВКП(б) Шимолий Кавказ ўлка комитетининг секретари бўлиб ишлади.

Николай Фёдорович 1927 йилда ВКП(б) Марказий Комитети Ўрта Осиё бюросининг аъзоси бўлди ва шу бюронинг ташкилий ишлар бўлимига бошчилик қилди. Бу лавозимда у Ўрта Осиё республикаларида меҳнаткашларни ғоявий-сиёсий тарбиялаш, партия қурилишини яхшилаш сингари энг масъулиятли бурчларни моҳирона бажарди. Шу вақтларда партия ичида троцкизмга қарши, группабозликка қарши кураш авж олган эди. Шу муносабат билан Гикало бундай деб ёзганди: «Партия идеологиясининг софлиги учун кураш соҳасида партиямизнинг бош йўлидан ҳамма оғишларга қарши кураш олиб борилди. Троцкизмга, ўнг оғмачиликка ва уларга нисбатан муросасозликка қарши кураш ишида партия ташкилотлари жуда катта ишлар қилдилар».

Николай Фёдорович Ўзбекистон Компартиясининг III ва IV съездларига делегат этиб сайланди. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва республиканинг бошқа раҳбар органларига киритилди. Партия сафларини жипслаштиришда Ўзбекистон Компартиясининг IV съезди жуда катта аҳамиятга эга бўлди. Съезд республика Компартияси раҳбарлик составининг 90 процентдан кўпини алмаштирди, асосан ишчилардан, янги ёш партия кадрларидан кўпгина янги ходимларни раҳбарлик лавозимига кўтарди. Янги кўтарилган партия ходимлари орасида ўзбек халқининг шонли фарзанди Усмон Юсупов ҳам бор эди.

Моҳир партия ходими ўзининг амалий фаолиятида республика партия ташкилоти сафларини ҳар томонлама мустаҳкамлашга эътибор берди. «Партиявий раҳбарлик, — деган эди у, — янгиланди. Лекин бу билан ҳамма иш битди деган ўртоқлар янглишадилар. Партия ташкилотларининг сафларини ҳақиқатан ҳам большевиклаштириш юзасидан фақат ишнинг бир қисми бажарилди, холос. Бизнинг Ўзбекистон Коммунистик партиямизни большевиклаштириш учун ишчилар ва батракларни партияга жалб қилибгина қолмай, уларни раҳбарлик лавозимларига кўтарибгина қолмай, балки улардан қатъий, софдил большевикларни тарбиялаб етиштириш керак, бузилишларга қарши, синфий позициялардан оғишларга қарши муросасиз курашмоқ лозим».

1929 йилнинг 2 мартида Н. Ф. Гикало Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг масъул секретари лавозимига тайинланди. Лекин бу юксак лавозимда қисқа вақт ишлаган бўлсада, ўзини оташин интернационалист, республика халқ хўжалиги эҳтиёжларини яхши билувчи партия ходими сифатида кўрсатди.

Н. Ф. Гикало ленинча сиёсатни оғишмай амалга оширди, буюк давлатчилик шовинизми ва буржуа миллатчилиги идеологиясига қарши курашди. Кадрларни синфий жиҳатдан ёт идеологияга қарши, мақтанчоқлик, демагогия ва шу сингари нохуш ҳолларга қарши муросасиз кураш руҳида тарбиялаган. Ҳар бир кадрдан миллий муносабатларни адолатли ҳал этишни талаб қиларди.

Ўрта Осиёдаги бошқа республикалардаги сингари Ўзбекистон партия ташкилоти ҳам 1927 йилдан бошлаб «Ҳужум» ҳаракатини кенг авж олдирди. Н. Ф. Гикало хотин-қизлар озодлигига тўсқинлик қилаётганларга қарши фаол курашди. Актив хотин-қизларга нисбатан террорчилик қилувчи антисовет унсурларга қарши совет органларининг жазо қонунлари қабул қилинишининг ташаббускори бўлди. Чунки, хотин-қизлар озодлиги душманлари республика Советлари 1 съездининг делегати Иқлимхон Сулаймонованп, актриса Нурхон Йўлдошхўжаевани ва бошқа кўпгина фаолларни ўлдирган эдилар. «Биз, — деб даъват этган эди Н. Ф. Гикало, — хотин-қизларни амалда озод этиш учун дадиллик ва кескинлик билан олиб бораётган ишларимизни авж олдиришимиз керак».

Н. Ф. Гикало Ўзбекистонда пахта етиштиришни кўпайтиришни ер, сув ислоҳоти, совхоз ва колхоз қурилиши билан боғларди. У қишлоқда социал масалалар билан фаол шуғулланишга даъват этди. Қулоқлар, бойларга қарши кураш, ерларни совхозлар ва колхозлар ихтиёрига бериш, меҳнатни ташкил этиш, деҳқонларга хизмат кўрсатиш, уларнинг турмуши, иш ҳақи, маданий даражасини ошириш — бу масалаларнинг ҳаммаси партия ташкилотларининг диққат-марказида бўлиши керак. Н. Ф. Гикало колхозларни маданий ўчоқлар, қишлоқни қайта қуриш марказлари деб билди.

Таниқли партия арбоби 1929 йилдан бошлаб Озарбайжон Компартияси Марказий Комитетининг секретари бўлиб ишлади. 1930 йилда эса ВКП(б) Марказий Комитети ташкилий-партиявий бўлими мудирининг ўринбосари, 1931 йилда Москва шаҳар партия комитетининг секретари лавозимига кўтарилди. 1932 йилдан бошлаб Белоруссия КП(б) Марказий Комитетининг биринчи секретари, Украина КП(б) Харьков область комитетининг секретари бўлиб ишлади. Партиянинг XII-XVII съездларига делегат бўлди. Партия XVI съездида ВКП(б) Марказий Ревизия комиссиясининг аъзоси, XVII съездда эса ВКП(б) Марказий Комитети аъзолигига кандидат этиб сайланди. У Совет давлати олдидаги хизматлари учун Ленин ордени ва Қизил Байроқ ордени билан тақдирланди. Оташин коммунист 1938 йил 25 апрелда вафот этди.

Совет Ўзбекистони меҳнаткашлари, барча коммунистлари мамлакатимиз партия ва давлат арбоби Николай Фёдоровичнинг жўшқин ва кўп қиррали фаолиятини, социалистик Ватанимизнинг равнақи йўлида қилган хизматларини юксак қадрлайдилар.

Қ. ФОЗИЛХЎЖАЕВ,
тарих фанлари доктори, профессор.

• Тарих ва маданият ёдгорликлари

ХУРОСОНЛИК ТАБИБНИНГ ТАЗКИРАЛАРИ

Ҳиндистон билан Ўрта Осиё халқлари медицина фани ўзаро таъсирининг тарихи узоқ асрларга бориб тақалади. Ўрта аср охирларида икки регион табибларининг алоқалари, айниқса, жонланган эди. Ўзбекистон ССР Фанлар академияси шарқшунослик институтининг ёш ходими М. Ҳасанов асарида мана шу маълумотлар келтирилган. У XVI асрда асли Ўрта Осиёдан чиққан шифокор олим Юсуфий дунёқараши ва даволаш методларининг Ҳиндистон ва Ўрта Осиёдаги бошқа мамлакатларда тарқалиш тарихини тадқиқ этмоқда.

Замондошларининг таърифича «дунё кўрган, хуш табиат ва хушфеъл» Юсуфий Бобурнинг таклифига биноан Хуросондан Ҳиндистонга борган ва унинг саройида табиблик қилган. Ҳаким шу ерда «Соғлиқни сақлаш тўғрисида»ги китобини, тиббиётга тааллуқли бошқа асарларини ёзган.

Бу асарлар орасидаги энг машҳур «Касалликларни даволаш» китобида Юсуфий кўпгина касалликларга диагноз қўйиш ва уларни даволашнинг ўша замон учун ғоятда ўткир ва самарали усулларини, медицина масалаларига доир хилма-хил маълумотларни, кўпгина дори-дармон рецептларини берган. Улар орасида табибнинг ўзи топган метод ва рецептлар ҳам оз эмас. Бу китоб Ҳиндистонда шу қадар эътибор қозонганки, маҳаллий врачлар унга «Юсуфийнинг мураккаб дорилари» деган махсус бир шарҳ ҳам тузганлар. Қизиғи шундаки, бу тиббий тазкираларнинг ҳаммаси назм билан ёзилган. Замондошлари Юсуфийни тиббиётдагина эмас, шу билан бир қаторда шеъриятда ҳам «юксак маҳорат соҳиби» сифатида таърифлаганлар.

М. Ҳасановнинг Ўрта осиёлик табиб Юсуфий тўғрисидаги мақоласи Тошкентда нашр этилган «Ҳиндистон ва Ўрта Осиё халқлари маданий алоқалари тарихидан» тўпламида эълон қилинган. Ўрта Осиё таниқли ҳакимлари китобларидан бир қанча тавсиллар алоҳида китоб ҳолида нашр этилди.

И. ГРЕБЕНЮК,
ЎзТАГ мухбири.

Самарқанддаги 5-дорихона коллективи аҳолига тиббий ёрдам кўрсатишнинг янги усулларидан фойдаланяпти. Бу ерда болалар учун махсус бўлим очилган. Дори-дармонлар харид қилиш билан бирга бўлимдаги малакали шифокорлардан бемор болаларни парвариш қилиш бўйича зарур маслаҳат, йўл-йўриқлар ҳам олиш мумкин. Дорихонада шунингдек, Улуғ Ватан уруши инвалидлари, ветеранларга ҳам алоҳида ғамхўрлик кўрсатилмоқда. Телефон орқали мурожаат қилган қарияларга дори-дармонлар уларнинг уйларига етказиб берилмоқда. Суратда: дорихона ходимлари Х. Куинов ва Д. Умерова-лар дори-дармонларни хонадонларга олиб бориб бермоқдалар.

Р. Ғафуров фотоси (ЎзТАГ)

• Прокурор диққатига

УЗИЛИШ

21 апрель куни Тошкент областида ғайриодатий бир ҳодиса рўй берди.

Ҳамманинг эсида қолган фалокатли тошқин яқинлашиб келарди. Область алоқа ишлаб чиқариш-техника бошқармасининг бошлиғи А. Кудинов область партия комитетининг секретари билан телефон орқали гаплашиб бўлгач, чеккалардаги узеллар ва постларга шошилинч кўрсатма бериш учун шу заҳотиёқ яна трубкани кўтарди.

Аммо тўсатдан телефон ишламай қолди.

Тошкент билан Фарғона водийси ўртасида алоқа узилди. Ангрен, Олмалиқ, Пискент, Зафар, Бекобод, Тўйтепа ва бошқа шаҳарлар, посёлкалар, қишлоқлар ҳам жим эди.

Область тошқинга қарши курашувчи комиссияси аъзолари, республика алоқа министри трасса бўйлаб шошилиб жўнаб кетишди. Улар сув босиши кутилган учта энг хавфли жойдаги ишларнинг ҳаммаси батартиб эканлигини, олдиндан тайинланган кишилар навбатчиликда турганлигини, кабеллар бутунлигини кўрдилар.

Приборлар Тўйтепа билан Тошкент орасида кабель узилганлигини кўрсатарди.

Ана шу пунктлардан тегишли техника билан таъминланган икки группа бир-бирига қарама-қарши боравердилар.

Улар Нариманов шаҳри чеккасида, ГАИ пости яқинидаги йўлда учрашдилар. Приборлар мана шу жойда, текис силлиқ бетон остида узилиш борлигини кўрсатардилар.

Лекин нима учун бу бетонга оёқ ботиб кетяпти?

Ярим тунга яқин уч метр чуқурликда узилган тўртта кабель очилди. Бу ерда аллаким мавжуд барча қоидаларни бузиб, экскаватор билан чуқур қазиган. Кабелларни узишгач қўрқиб кетишиб, «ёпиғлиқ қозон — ёпиғлигича қолсин» қабилида иш тутмоқчи бўлганлар. Шунда улар аҳволни тезда билдириш ўрнига бетон ортилган иккита самосвал машинани шошиб ҳайдаб келтириб, чуқурни тўлдиришган ва устини текислаб юборишган.

Хуллас, алоқачилар кишининг кўз ўнгида қотаётган бетонни белкураклар билан, челаклар билан, қўл билан олиб сидириб кабелларни очишди. Бу орада халқаро телефон ва телеграф алоқаси бошқармасининг бир группа ходимлари Ленинобод, Қўқон, Андижон орқали айланма йўл билан табиий офат юз берган районлар ўртасида алоқа боғлай олишди.

22 апрель кечаси соат 2 ларга яқин алоқачилар авария тугатилганлигини область партия комитетига маълум қилишди.

Дастлабки ҳисобларга кўра, етказилган зарар 28 минг 600 сўмга тушган.

* * *

ГАИ пости ёнида кавланган бу чуқурлик — Чернобилнинг, «Адмирал Нахимов»нинг, Украинада юз берган темир йўл фалокатининг даҳшатларидан сабоқ чиқара олмаган «ҳафтафаҳм, пайтава қулоқлар»нинг рамзий бир ифодасидир.

Бу бетон — ҳали умуртқаси синмаган мунофиқлик ва ёлғончиликнинг, фалокатни ёпиб устини силлиқ қилиб кўрсатиш одатининг рамзидир.

Ўзбекистон ССР жиноят-процессуал кодексининг 89-моддасига амал қилиб, биз матбуот орқали Тошкент области прокурорига мурожаат этамиз ва ана шу ҳолни текширишни сўраймиз.

Мавжуд маълумотларга кўра, ер қазийдиган машина ричаглари ёнида «Ташинжстрой» тресги кон қазиш ишлари ихтисослашган бошқармасидан (бошқарма бошлиғи Б. М. Фузайлов) экскаваторчи А. А. Колудяшник ўтирган. Бетон келтиришга ким фармойиш бериб, уни ким келтирганлиги ва чуқурга босиб, текислаганлиги терговда аниқланади.

Ю. КРУЖИЛИН,
ЎзТАГ мухбири.

АГРОСАНОАТ КОМПЛЕКСИ МЕҲНАТКАШЛАРИ УЧУН ЯНГИ ЖУРНАЛЛАР

«ЖИВОТНОВОД»

(«ЧОРВАДОР»)

Сигирларни машинада соғиш операторлари, бузоқбоқарлар, молбоқарлар, чўчқачилик фермалари ва паррандачилик фабрикалари ишчи-хизматчилари, чўпонлар — хуллас халқимиз фаровонлигига ҳисса қўшувчи чорвачилик тармоғининг барча вакиллари учун янги ойлик — оммавий журнал чиқарила бошланди.

Журналхонлар унинг биринчи номерини 1987 йилнинг июль ойида ола бошлайди. Дарвоқе, тармоқнинг бугунги куни ҳар биримиз олдимизга кўплаб саволлар қўймоқда:

— бригада ва оила пудрати таъсирчанлигини қандай таъминлаш мумкин!

— прогрессив технологияларни изчил ўзлаштиришга нима халақит беряпти!

— Чорвадорлар меҳнатини ташкил этишнинг янги усулларидан қайси бири амалда ўзини оқлади, сутчилик фермаларида меҳнатни икки сменада ташкил этиш нега суст жорий этилмоқда!

— ишлаб чиқариш санитарияси ва меҳнат маданиятининг моҳияти нимада!

Журнал сиз билан биз деярли ҳар куни дуч келадиган ана шундай ва шунга ўхшаш бошқа саволларга жавоб беради. Унда ишлаб чиқариш илғорлари ва қолоқ фермаларнинг ишчи-хизматчилари, меҳнат ветеранлари ва кечагина мактаб ишлаб чиқариш бригадаларидан келган ёш чорвадорлар ўзларининг ҳаёти ҳамда ишлари ҳақидаги мулоҳазалари билан ўртоқлашадилар:

юрист «шахсий масалалар бўйича қабул» ўтказади ва журнал сизга адвокат ўрнида хизмат қилади;

врач даволаш муолажаларини ўргатади, кўплаб ҳаётий масалаларда фойдали маслаҳатлар беради;

ўз ишининг билимдон кишилари чорва молларини боқимда қандай сақлаш ва озуқа тайёрлаш иш усуллари ҳақида ҳикоя қилишади;

журналистлар сиз билан бирга чўчқачилик фермалари ва яйловларда меҳнат шароитини яхшилаш ҳамда «Чорвадорлар уйида» ишдан бўш вақтларни мазмунли ўтказиш хусусида мулоҳаза юритадилар.

Журнал саҳифаларида кичик ҳикоялар, «юмор бурчаги» ва ўқимишли қиссалар учун ҳам жой ажратилган.

Журналнинг навбатдаги исталган номерига барча алоқа бўлимларида ва иш жойлари, ўқув ҳамда аҳоли пунктларидаги матбуот тарқатиш жамоатчилик бўлинмаларида обуна қабул қилинади. Обуна баҳоси 6 ойга — 2 сўм 40 тийин, уч ойга — 1 сўм 20 тийин.

Янги нашр индекси — 70300, журналнинг бир номери баҳоси — 40 тийин.

«ДОСТИЖЕНИЯ НАУКИ И ТЕХНИКИ АПК»

(«АГРОСАНОАТ КОМПЛЕКСИДА ФАН ВА ТЕХНИКА ЮТУҚЛАРИ»)

Журналнинг биринчи сони 1987 йил июль ойидан чиқа бошлайди.

Журналнинг биринчи сони қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқаришини социал-иқтисодий ривожлантиришнинг асосий масалалари билан таништириб боради. Раҳбарларнинг иш тажрибаси, хўжаликни бошқариш ва ишлаб чиқаришни ташкил этиш проблемаларидан огоҳ этади, хўжалик ҳисоби ва коллектив пудрат шароитида колхоз ҳамда совхозлар экономикасини мустаҳкамлаш йўлларини кўрсатади.

Журналхонлар қишлоқ хўжалигининг янги техникасидан хабардор бўлишади, қишлоқ комплекс қайта қуриш проблемалари ёритилади, хўжалик ҳуқуқшунослигидаги янги тартиб-қоидалар ҳақида ахборот берилади.

Унда СССР ва РСФСР Давлат агросаноат комитетларининг илмий-техника кенгашлари маслаҳатларига, чет эл ахборотларига, юридик тавсиялар ҳамда справка характеридаги материалларга ҳам муайян жой ажратилган.

Журналга навбатдаги ойдан бошлаб барча алоқа бўлимларида ва матбуот тарқатиш жамоатчилик бўлинмаларида обуна қабул қилинади.

Обуна баҳоси бир йилга — 7 сўм 20 тийин, олти ойга — 3 сўм 60 тийин. Журналнинг бир номери баҳоси 60 тийин. Нашр индекси — 70257.

Редактор
Л. ҚАЮМОВ.

РЕКЛАМА * ЭЪЛОНЛАР

ТОШКЕНТ ТЕМИР ЙЎЛ ТРАНСПОРТИ ИНЖЕНЕРЛАРИ ИНСТИТУТИ КАФЕДРАЛАР БЎЙИЧА

вакант вазифаларга

КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

мудирлар: инженерлик геодезияси; қурилиш ишлаб чиқариши (профессор ёки доцент); фалсафа (профессор);

профессорлар: жисмоний тарбия ва спорт; меҳнат муҳофазаси;

доцентлар: темир йўл транспортида автоматика ва телемеханика; ҳисоблаш техникаси, планлаштириш ва бошқаришнинг математик методлари (2); вагонлар ва вагон хўжалиги; металлар технологияси; локомотивларни ишлатиш ва ремонт қилиш; гидравлика ва сув таъминоти (2), фалсафа (2), электротехниканинг назарий асослари фани бўйича электр машиналари ва электр жиҳозлари; темир йўллар қуриш; инглиз тили фани бўйича тиллар; қурилиш механикаси; назарий механика; темир йўл станциялари ва узеллари; экономика, ишлаб чиқаришни ташкил қилиш ва планлаштириш; сиёсий иқтисод (Ашхобод филиалига); КПСС тарихи;

катта ўқитувчилар: графика (0,5); граждан мудофааси цикли (2);

ассистентлар: темир йўл транспортида сим алоқаси; КПСС тарихи; ҳисоблаш техникаси, планлаштириш ва бошқаришнинг математик методлари; вагонлар ва вагон хўжалиги; ҳаракатдаги состав (3); «контакт тармоғи» фани бўйича электр таъминоти системалари ва уларни автоматлаштириш; локомотивларни ишлатиш ва ремонт қилиш; графика «қурилиш материаллари» курси бўйича қурилиш материаллари ва бинолари; темир йўл станциялари ва узеллари, электр машиналари ва электр асбоблари; темир йўллар қуриш; тиллар (инглиз тили, рус тили, 3 ўрин); қурилиш конструкциялари;

доцент ёки ассистент: «машина деталлари ва транспорт қурилмалари» курси бўйича, ўзаро алмашиш, стандартлаштириш ва техник ўлчовлар курслари.

Конкурс муддати — 18 майгача.

Ҳужжатлар қуйидаги адрес бўйича институт ректори номига юборилсин: 700045, Тошкент шаҳри, Оборонная кўчаси, 1-уй.

Тошкент давлат консерваторияси қошидаги

В. А. УСПЕНСКИЙ НОМЛИ РЕСПУБЛИКА ЎРТА МАХСУС МУЗИКА МАКТАБ-ИНТЕРНАТИ

1987-1988 ўқув йили учун

ҚУЙИДАГИ ИХТИСОСЛИКЛАР БЎЙИЧА

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

ФОРТЕПЬЯНО, СКРИПКА, АЛЬТ, ВИОЛОНЧЕЛЬ, ПУФЛАБ ЧАЛИНАДИГАН АСБОБЛАР.

Биринчи синфга аъло даражали музика қобилиятига эга, умумий ўсиши яхши ва соғлом бўлган 7 ёшли болалар қабул қилинади.

ҲУЖЖАТЛАР 25 МАЙГАЧА ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.
Кириш имтиҳонлари 24, 25 май кунлари ўтказилади.
Биринчи синфга ўқишга кирувчилар интернатда 24 майдан 20 июнгача бўладилар.

2-9 синфларга (ўқиш ўзбек тилида) ва **6 синфга** (ўқиш рус тилида) **ўқувчилар 20-21 июнда қабул қилинадилар.**

Имтиҳонларни топшириш даврида фақат бошқа шаҳардан келган болалар ётоқхона билан таъминланадилар.

Мактаб-интернат директори номига ёзилган аризага қуйидаги ҳужжатлар қўшиб топширилади: туғилганлиги тўғрисида гувоҳнома (асл нусхаси ва копияси), турар жойидан справка (оила аъзоларининг ҳаммаси кўрсатилиши керак), оила аъзоларининг иш жойидан справка (иш ҳақи 1986 йил январдан 1987 йил январь ойи ҳисобида ёзиб кўрсатилиши лозим), 26 ва 63 формадаги медицина картаси, психоневрологдан справка, бошқа шаҳардан келган болалар учун санэпидстанциядан справка (справка муддати 3 кун), 3x4 см ҳажмдаги 2 дона фотосурат.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳри, К. Маркс кўчаси, 71-уй. Телефонлар: 33-15-87, 33-74-42.

Театр

НАВОИЙ НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 6/V да **Бир актли балетлар.** 7/V да **Масхарабозлар.**

ҲАМЗА НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 6/V да **Ойна,** 7/V да **Парвона.**

МУҚИМИЙ НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 6/V да **Нурхон,** 7/V да **Шайтон ва муридлар.**

Цирк

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — «Йиртқичлар орасида» аттракционининг хайрлашув гастроллари (6,7/V да 19.30 да).

АНДИЖОН ДАВЛАТ МЕДИЦИНА ИНСТИТУТИ
30 майда
институтни 1962 йилда битириб кетганлар билан
УЧРАШУВ КЕЧАСИНИ ЎТКАЗАДИ

Қатнашиш истагини билдирганлар қуйидаги адрес бўйича мурожаат қилишлари мумкин: 710000, Андижон шаҳри, Навоий проспекти, 134-уй, оператив хирургия кафедраси. Телефон 5-05-12.

КОРХОНАЛАР ВА ТАШКИЛОТЛАРНИНГ РАҲБАРЛАРИ ДИҚҚАТИГА!

1-Тошкент уйсозлик комбинатининг
ҚУРИЛИШ-МОНТАЖ ПОЕЗДИ
ТУГАТИЛДИ

Даъволар 1987 йил 1 июнгача қабул қилинади.

Ўзбекистон ССР Давлат агросаноат комитетининг Тошкент ҳисобот-бухгалтерия техникуми коллективи техникум директори Т. Р. Йўлдошевга онаси

Мунаввар ЙЎЛДОШЕВАнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

Ўзбекистон ССР Телевидение ва радиоэшиттириш давлат комитети бадиий коллективлари ўзбек халқ чолғу асбоблари оркестрининг созандаси Ф. Норматовга отаси

Илҳом НОРМАТОВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қиладилар.

Тошкент халқ хўжалиги институти коллективи статистика кафедраси доценти Ҳ. Набиевга онаси

Қумри НАБИЕВАнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

Тошкент автомобиль транспорти ва йўллар институти ректорати, партия комитети, жамоатчилик ташкилотлари, йўл машиналари факультети ҳамда йўл машиналари ва ускуналари кафедраси коллективлари кафедра мудири, доцент Т. Э. Асқархўжаевга отаси

Эшон АСҚАРХЎЖАЕВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

• Тингланг, томоша қилинг

6 май, чоршанба

Телевидение

МТ.I. 8.00 — Зарядка. Мультфильм. Музика. 8.30 — Время. 9.15 — Мактаб ўқувчиларининг Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, академик П. Г. Костюк билан учрашуви. 10.00 — «Минглаб йўллар орасида». Бадиий фильм. 11.20 — Эстрада цирк томошалари. 12.10 ва 16.30 — Янгиликлар. 16.40 — Салом, музика! 17.25 — Ҳужжатли фильмлар. 18.10 — Қўшиқ инсон билан қолади. 19.05 — Мультфильм. 19.15 — Дунё воқеалари. 19.30 — Севимли Ватаним менинг. Фотоконкурс. 19.35 — Ҳамжиҳатлик калити. 20.40 — Концерт. 21.30 — Время. 22.05 — Останкино концерт студиясида ёзувчи Григорий Бакланов билан учрашув. 23.20 — Дунё воқеалари. 23.35 — Дунё ва ёшлар.

МТ.II. 9.00 — Гимнастика. 9.15 — Ҳужжатли фильм. 9.35 — Жамиятшунослик. 10.05 — Немис тили. 11.05 — СПТУ ўқувчиларига. 11.35 — Ўқув кўрсатуви. 12.05 — Илмий-оммабоп фильм. 13.05 — «Қаердадир уруш борарди». Бадиий фильм, 1-2-серия. 15.30 — Янгиликлар. 15.35 — Ҳужжатли фильм. 3-фильм. — 18.30 — Янгиликлар. 18.45 — Ҳужжатли фильм. 19.05 — Музикали киоск. 19.35 — Чўққи. 20.30 — Хайрли тун, кичкинтойлар! 20.45 — Фристайл Домбайда. 21.30 — Время. 22.05 — «Қаердадир уруш борарди». Бадиий фильм, 2-серия. 23.20 — Футбол «Шахтёр» — «Динамо» (К).

ЎзТВ.I. 7.05 — Ритмик гимнастика. 7.30 — Салом, кичкинтойлар. 7.40 — Пионер телетайпи. 7.50 — Ҳужжатли фильм. 8.00 — Ахборот. 8.20 Тонгги тароналар. 16.35 — Жамиятшунослик. 17.05 — Телефильм. 17.30 — Янгиликлар. 17.40 — Ўқитувчи экрани. 18.15 — Ёшлик. 19.00 — Чорвадор. 19.30 — Ахборот. 19.45 — Фабриканинг йўлида. 20.30 — Ахборот. 20.50 — Дўстларимиз тароналари. 21.30 — Время. 22.05 — «Парвона» спектакль. 23.00 — Бугун оламда нима гап.

ЎзТВ.II. 19.10 — «Запасдаги офицер». Бадиий фильм. 20.30 — Ритмик гимнастика. 20.50 — Ҳужжатли фильм. 21.00 — Беш йиллик: ишлар ва одамлар. 21.30 — Время. **ФРУНЗЕ.** 22.05 Бадиий фильм.

Радио

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 8.30 — Бизга мактуб йўллабсиз. Мактаб, оила, тарбия. 10.15. Ўзбекистон Давлат телерадиоси болалар хори куйлайди. 10.40 — Қармоқ. 11.15 — Юность. 12.10 — Узбекистан индустриальный. 13.00 — Чорвадор. 13.30 — Н. Соловьев куйлайди. 14.00 — Қишлоқ хўжалик ходимлари учун эшиттириш. 15.40 — Улуғ Октябрнинг 70 йиллигига. 16.00 — Дўстларимиз овози. 18.15 — Қишлоқ ҳаёти. 18.30 — Б. Давидова ва О. Отахонов куйлайди. 19.20 — Аланга. 19.40 — Сиёсий ва иқтисодий ўқув системасини қайта қуриш. 20.50 — Улуғ Октябрнинг 70 йиллигига. 21.10 — Қишлоқ оқшомлари. 22.30 — Радиотингловчиларнинг талабларига биноан концерт.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ
(«Советский Узбекистан»)
Орган ЦК Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР
Издается на узбекском языке

Редакция адреси: 700083, ГСП, Тошкент, Ленинград кўчаси, 32.

Хатлар ва оммавий ишлар бўлими телефонлари — 33-21-43, 32-53-16, 32-53-20, 32-53-21, 33-11-49, 32-54-06.